

Svinjogojstvo

Pig Breeding

Godišnje izvješće
Annual report 2019.

Hrvatska agencija za poljoprivredu i hranu
Croatian Agency for Agricultural and Food

Centar za stočarstvo
Livestock Breeding Center

SVINJOGOJSTVO

PIG BREEDING

GODIŠNJE IZVJEŠĆE ZA 2019. GODINU

ANNUAL REPORT FOR 2019.

Osijek, 2020.

Pravna osnova / <i>Legal basis</i>	Zakon o Hrvatskoj agenciji za poljoprivredu i hranu (NN 111/2018) <i>Law on the Croatian Agency for Agriculture and Food</i>
Izdavač / <i>Publisher</i>	Hrvatska agencija za poljoprivredu i hranu <i>Croatian Agency for Agricultural and Food</i>
Adresa / <i>Address</i>	Vinkovačka cesta 63 c, 31 000 Osijek
Telefon / <i>Phone</i>	+385 (0)31 275 200
E-mail	hapih@hapih.hr
Web	www.hapih.hr
Odgovorna osoba izdavača <i>Responsible person of the publisher</i>	Doc. dr. sc. Krunoslav Dugalić
Uredništvo / <i>Editorial</i>	Centar za stočarstvo <i>Livestock Breeding Center</i>
Adresa / <i>Address</i>	Vinkovačka cesta 63 c, 31 000 Osijek
Telefon / <i>Phone</i>	+385 (0)31 815 019
E-mail	cs@hapih.hr
Glavni i odgovorni urednik / <i>Chief editor</i>	Doc. dr. sc. Krunoslav Dugalić
Urednici / <i>Editors</i>	Davor Pašalić, dr.med.vet. Dr. sc. Zdenko Ivkić Dr. sc. Drago Solić
Prikupljanje podataka / <i>Data collected by</i>	Područni uredi Centra za stočarstvo <i>Regional offices of Livestock Breeding Center</i>
Laboratorijska analitika / <i>Laboratory analytics</i>	Centar za kontrolu kvalitete stočarskih proizvoda <i>Center for quality control of livestock products</i>
Obrada podataka / <i>Data processing</i>	Ministarstvo poljoprivrede Uprava za stočarstvo i kvalitetu hrane <i>Ministry of Agriculture</i> <i>Directorate for Livestock and Food Quality</i>
Oblikovanje / <i>Design</i>	Glas Slavonije d.d., Osijek
Tisak / <i>Printing</i>	Glas Slavonije d.d., Osijek
ISSN	2670 - 8760
Naklada / <i>Edition</i>	300
Molimo korisnike da pri korištenju podataka navedu izvor	<i>Users are kindly requested to state the source</i>

PREDGOVOR / PREFACE

Hrvatska agencija za poljoprivredu i hranu (HAPIH) je institucija koja putem Centra za stočarstvo provodi čitav niz mjera i aktivnosti u područja stočarske, ali i šire poljoprivredne proizvodnje.

Godišnjim izvješćem za 2019. godinu Centra za stočarstvo nastojimo prikazati sveobuhvatnost naših aktivnosti tijekom prošle godine, ali i predstaviti niz korisnih podataka o ukupnoj svinjogojskoj proizvodnji. Izvješće pruža pokazatelje o brojnom stanju, rezultatima testiranja i provedbi uzgojnih programa u svinjogojstvu.

Hrvatska agencija za poljoprivredu i hranu je nastala iz sustava koji je godinama bio odgovoran za provedbu uzgojnih mjera i bez obzira na naziv koji je nosila kroz vrijeme koje je iza nas, uvijek je bila jedan od važnijih činitelja provedbe programa uzgoja za sve vrste i pasmine stoke u Republici Hrvatskoj.

HAPIH je sukladno Zakonu o uzgoju domaćih životinja (NN 115/2018) od strane Ministarstva poljoprivrede ovlašten za provedbu testiranja rasta, razvoja, proizvodnih odlika i genetskog vrednovanja domaćih životinja. Stoga je većina uzgojnih udruženja (uključujući sva četiri iz područja svinjogojstva) odabrala HAPIH za treću stranu u provedbi uzgojnih programa.

Prikupljeni, obrađeni i analizirani podatci dobiveni provedbom uzgojnih programa prikazani su u zasebnom poglavlju za svaku od pasmina svinja. Nadalje, u suradnji s Upravom za stočarstvo i kvalitetu hrane Ministarstva poljoprivrede predstavljeni su pokazatelji iz sustava označavanja i vođenja registara svinja, te razvrstavanja svinjskih trupova na liniji klanja.

U izvješću su predstavljene i aktivnosti Centra za stočarstvo HAPIH-a u promociji uzgoja, pri čemu posebno mjesto pripada stočarskim izložbama,

Godišnje izvješće za 2019. godinu također sadrži prikaz stanja svinjogojske proizvodnje u Republici Hrvatskoj i Europskoj Uniji.

Croatian Agency for Agricultural and Food (CAAF) is an institution that through the Livestock Breeding Center conducts large spectrum of measures and activities in animal and other agricultural production.

The Annual Report for 2019 shows all activities of the Livestock Breeding Center during the year 2019 and also presented a useful data from the pig sector. The Annual Report provides comprehensive data about pig sector, performance test results and breeding programs of pigs.

Croatian Agency for Agricultural and Food is originated through the system which has been responsible for conducting breeding measures and programs, and no matter what the name of the institution was, the main objective was to implement breeding programs for all livestock species and breeds in Croatia

Croatian Agency for Agricultural and Food is authorized by the Ministry of Agriculture to carry out the performance testing scheme in production and other traits as well as genetic evaluation of domestic animals according to the law (NN 115/2018). Most breeders organizations (as well as all of them from pig sector) are selected CAAF as a third party in breeding program activities.

Data which are collected by rules of breeding programs are gathered, processed, analyzed and presented in this Report for all breeds. Furthermore, in cooperation with the Directorate for Livestock and Food Quality of the Ministry of Agriculture, we present data from the identification and registration system of pigs and classification of pig carcasses.

The report also contains the activities of CAAF Livestock breeding center in promotion of breeding, especially regarding livestock exhibition.

The Annual Report for 2019. contains the most important indicators of pig sector in Republic of Croatia and European Union. The Annual report is also a result of work of

Izvešće je također rezultat rada uzgojnih udruženja, kao i samih uzgajivača, koji u svojim aktivnostima intenzivno surađuju s HAPIH-om.

Ovo izvješće pruža dobar uvid u stanje i trendove u svinjogojstvom sektoru te može biti od koristi uzgajivačima, stručnjacima kao i ostalim zainteresiranim. Također, izvješće je dobra podloga za analizu i donošenje planova te mjera i programa za razvoj svinjogojstvene proizvodnje koje donosi Ministarstvo poljoprivrede Republike Hrvatske.

breeding organizations and breeders, which closely cooperate with Croatian Agency for Agricultural and Food.

This report provides an insight into the present situation and trends in pig breeding sector and it could be useful for breeders and specialists or anyone who is interested in livestock breeding. The Annual Report is also a very good base for analyses, planning, and preparation of programs for development of pig production conducted by the Ministry of Agriculture of the Republic of Croatia.

Ravnatelj
Hrvatske agencije za poljoprivredu i hranu
Director
of the Croatian Agency for Agricultural and
Food
Doc. dr. sc. Krunoslav Dugalić. PhD

SADRŽAJ / CONTENT

PREDGOVOR / PREFACE	4
1. O HRVATSKOJ AGENCIJI ZA POLJOPRIVREDU I HRANU / ABOUT THE CROATIAN AGENCY FOR AGRICULTURE AND FOOD	7
2. NOVOSTI U SEKTORU / NEWS IN THE SECTOR	8
2.1. SVINJOGOJSTVO U HRVATSKOJ / PIG BREEDING IN CROATIA	8
2.2. NOVOSTI U UZGOJU / NEWS IN BREEDING	9
2.3. STANJE NA TRŽIŠTU / MARKET SITUATION	9
2.4. SURADNJA S UZGOJNIM UDRUŽENJIMA	13
3. PROVEDBA AKTIVNOSTI / ACTIVITIES	15
3.1. BROJNO STANJE SVINJA / FIGURES IN PIG BREEDING	16
3.2. PROIZVODNOST KRMAČA NA VELIKIM FARMAMA/ PRODUCTION OF SOWS AT HOLDINGS	20
3.3. PROIZVODNOST KRMAČA NA OBITELJSKIM GOSPODARSTVIMA / PRODUCTION OF SOWS ON FAMILY FARMS	25
3.4. REZULTATI TOVA NA VELIKIM FARMAMA / FATTENING RESULTS AT HOLDINGS	27
3.5. REZULTATI PROIZVODNJE PRASADI NA VELIKIM FARMAMA / RESULTS OF PIGLET PRODUCTION AT HOLDINGS	29
3.6. REZULTATI PERFORMANCE FIELD TESTIRANJA PERFORMANCE FIELD TEST RESULTS	30
3.7. PROMET UZGOJNO VALJANIH SVINJA / TRADE OF THE HEDRBOOK PIGS	31
3.8. IZVORNE PASMINE / LOCAL BREEDS	32
3.9. LABORATORIJSKO TESTIRANJE NA STRES OSJETLJIVOST / LABORATORY TESTING ON STRESS SENSITIVITY	35
4. AKTIVNOSTI SEKTORA ZA PODRŠKU POSLOVNIH PROCESA / THE ACTIVITIES OF BUSINESS PROCESSES SUPPORT SECTOR	36
4.1. PROVEDBA OZNAČAVANJA I REGISTRACIJE SVINJA / THE ACTIVITIES IN IDENTIFICATION AND REGISTRATION OF PIGS	38
5. OZNAČAVANJE I REGISTRACIJA DOMAĆIH ŽIVOTINJA / IDENTIFICATION AND REGISTRATION OF DOMESTIC ANIMALS	39
5.1. REGISTAR FARMI / FARM REGISTER	39
5.2. SUSTAV OBVEZNOG OZNAČAVANJA I REGISTRACIJE SVINJA / THE SYSTEM OF UNIQUE IDENTIFICATION AND REGISTRATION OF PIGS	42
6. KLASIRANJE SVINJSKIH TRUPOVA / CLASSIFICATION OF PIG CARCASSES	44
7. STOČARSKE IZLOŽBE / LIVESTOCK EXHIBITIONS	47
7.1. DRŽAVNA STOČARSKA IZLOŽBA / NATIONAL LIVESTOCK SHOW	47
7.2. REGIONALNE I LOKALNE IZLOŽBE / REGIONAL AND LOCAL SHOWS	49
8. STRUČNI SKUPOVI I OSTALE AKTIVNOSTI / EDUCATIONS AND OTHER ACTIVITIES	50
8.1. SAVJETOVANJE UZGAJIVAČA / BREEDERS CONFERENCE	50
8.2. GLASILO SREDIŠNJEG SAVEZA UDRUGA UZGAJIVAČA SVINJA HRVATSKE MAGAZINE OF BREEDERS ORGANIZATION	51
9. IZVJEŠĆE PRIPREMILI / AUTHORS	52

1. O HRVATSKOJ AGENCIJI ZA POLJOPRIVREDU I HRANU

ABOUT THE CROATIAN AGENCY FOR AGRICULTURE AND FOOD

Hrvatska agencija za poljoprivredu i hranu (HAPIH) počela je s radom 1. siječnja 2019. godine, pri čemu u području stočarske proizvodnje i kontrole kvalitete stočarskih proizvoda nastavlja provoditi aktivnosti bivše Hrvatske poljoprivredne agencije. Osnivač HAPIH-a je Republika Hrvatska na temelju Zakona o Hrvatskoj agenciji za poljoprivredu i hranu (NN111/18), a prava i dužnosti osnivača obavlja Ministarstvo poljoprivrede. Djelatnosti HAPIH-a obuhvaćaju aktivnosti u stočarstvu, kontroli kvalitete stočarskih proizvoda, zaštiti

bilja, zaštiti tla, sjemenarstvu i rasadničarstvu, vinogradarstvu, vinarstvu, uljarstvu, voćarstvu, povrćarstvu i sigurnosti hrane. Stručnjaci HAPIH-a pružaju stručnu i znanstvenu potporu Ministarstvu poljoprivrede, primarno kod izrade zakonske legislative, stručnih mišljenja i podloga te provođenju laboratorijskih analiza uzoraka za fitosanitarnu, poljoprivrednu i vinarsku inspekciju. Djelatnosti se zbog njihove specifičnosti obavljaju na području cijele Republike Hrvatske. HAPIH ima ulogu u diseminaciji znanja, istraživanja i razvoja te pronalaženja inovativnih rješenja u području poljoprivrede. Sve aktivnosti HAPIH-a u funkciji su unaprjeđenja domaće poljoprivredne proizvodnje i podrške Ministarstvu poljoprivrede, a kroz to društvenog i gospodarskog razvoja RH.

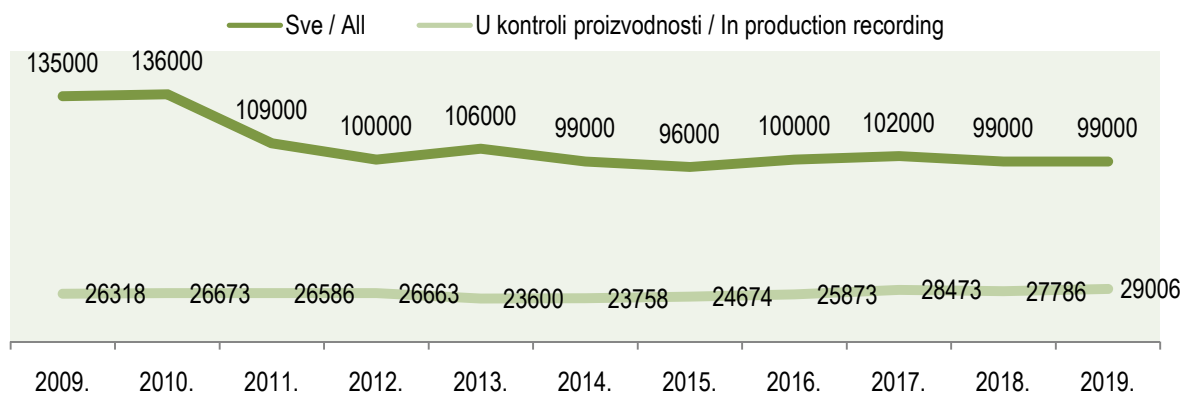
Centar za stočarstvo kao jedna od sastavnica HAPIH-a obavlja poslove sukladno odredbama Zakona o HAPIH-u, Zakona o poljoprivredi, Zakona o uzgoju domaćih životinja, Zakona o veterinarstvu, Nacionalnom programu očuvanja izvornih i zaštićenih pasmina domaćih životinja u Republici Hrvatskoj, Zakonu o zaštiti životinja te drugim pozitivnim propisima iz područja stočarstva. Centar za stočarstvo obavlja poslove iz područja označavanja, registracije, uzgoja i testiranja domaćih životinja, te pruža potporu uzgojnim udruženjima u upravljanju uzgojnim programima. Centar za stočarstvo temeljem pravilnika o provedbi izravne potpore poljoprivredi i IAKS mjera ruralnog razvoja pruža potporu poljoprivrednim proizvođačima pri administriranju i podnošenju zahtjeva za potpore. Centar za stočarstvo pruža kontinuiranu stručnu i tehničku podršku radu uzgojnih udruženja, s naglaskom na razvoj središnjih uzgajivačkih saveza. Centar obavlja poslove promocije uzgoja domaćih životinja i stočarske proizvodnje općenito, pri čemu se posebno ističu stočarske izložbe i smotre, te izložbe poljoprivrednih proizvoda.

2. NOVOSTI U SEKTORU / NEWS IN THE SECTOR

2.1. SVINJOGOJSTVO U HRVATSKOJ / PIG BREEDING IN CROATIA

Prema podacima Državnog zavoda za statistiku (DSZ) u Republici Hrvatskoj na kraju 2019. godine bilo je nešto više od milijun svinja. Ukupan broj krmača ostao je približno 100.000, od čega je u kontrolu proizvodnosti uključeno 29.006 uzgojno-valjanih krmača (grafikon 1). Oko 86% krmača u kontroli proizvodnosti uzgaja se na velikim farmama (400 - 3.000 krmača), dok 14% na obiteljskim gospodarstvima.

Grafikon 1. Trendovi u populaciji krmača / Trend in the sow population size

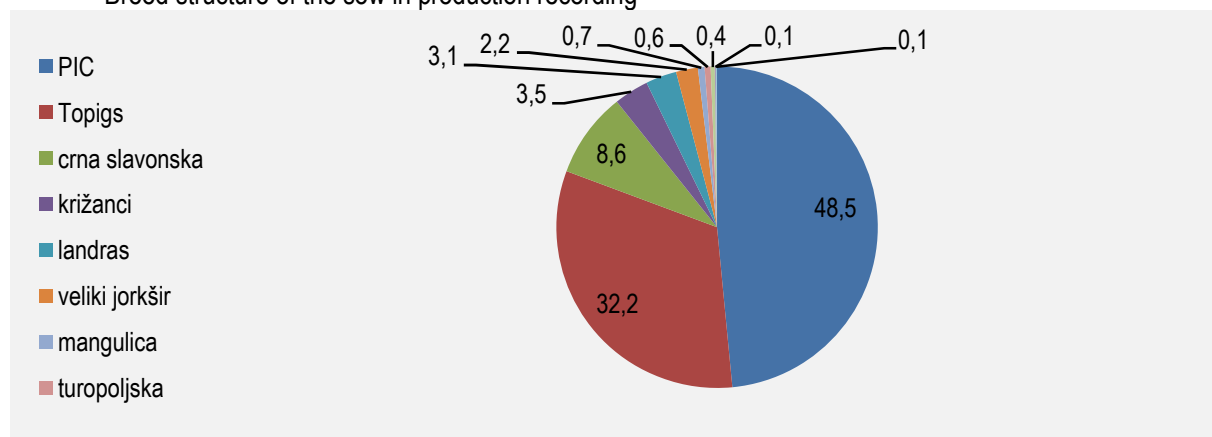

izvor / source: MP, HAPIH i DZS

U pasminskoj strukturi uzgojno valjanih krmača (grafikon 2) u kontroli proizvodnosti prevladavaju hibridi PIC (48%) i Topigs (32%). Izvornim pasminama (crna slavonska, turopoljska i banijska šara) pripada skoro 10% ovih krmača.

Grafikon 2. Pasminska struktura krmača u kontroli proizvodnosti, %

Breed structure of the sow in production recording

izvor / source: MP i HAPIH

Među izvornim pasminama dominira crna slavonska (90%), zatim slijedi turopoljska (6%) i banijska šara (4%). Od tradicionalnih pasmina još treba istaknuti mangulicu, koja iako nije hrvatska izvorna pasmina ima bogatu tradiciju uzgoja na našim područjima. U konačnici lasasta mangulica bila je temeljna pasmina sa stvaranje crne slavonske svinje.

2.2. NOVOSTI U UZGOJU / NEWS IN BREEDING

Ovlaštenje Ministarstva poljoprivrede / Authorization of the Ministry of Agriculture

Hrvatska agencija za poljoprivredu i hranu (HAPIH) prva je ovlaštena institucija na području Republike Hrvatske za provedbu testiranja rasta, razvoja, proizvodnih odlika (fenotipa) i genetskog vrednovanja uzgojno valjanih životinja, a sukladno Zakonu o uzgoju domaćih životinja (NN 115/2018). HAPIH je član Međunarodne organizacije za kontrolu proizvodnosti domaćih životinja (International Comitee for Animal Recording – ICAR) te certificiran za označavanje i identifikaciju goveda i drugih životinja, kontrolu mliječnosti goveda, ovaca i koza, kontrolu proizvodnosti u mesnom govedarstvu i proizvodnji mesa ostalih vrsta domaćih životinja, vođenje matičnih knjiga, ocjenu vanjštine, obradu podataka, laboratorijsku analitiku mlijeka i genetsko vrednovanje goveda i ostalih vrsta domaćih životinja.

Nadalje, HAPIH je uključen u međunarodni sustav genetskog vrednovanja Interbull-a (International Bull Evaluation Services). U poslovima laboratorijske analitike mlijeka provodi akreditirane metode, a cjelokupan laboratorijski sustav HAPIH-a akreditiran je pred Hrvatskom akreditacijskom agencijom prema normi HRN EN ISO/IEC 17025:2007.

Na temelju zahtjeva, a uvidom u priloženu dokumentaciju, Ministarstvo poljoprivrede donijelo je Rješenje (KLASA:UP/I-320-08/19-01/06, URBROJ:525-15/1-19-6) po kojem HAPIH ispunjava uvjete za provedbu testiranja rasta, razvoja, proizvodnih odlika (fenotipa) i genetskog vrednovanja uzgojno valjanih životinja. Uvjeti su propisani Uredbom (EU)2016/1012 Europskog Parlamenta i Vijeća od 8. lipnja 2016. godine, a pretpostavljaju kvalificirano osoblje za provedbu testiranja rasta i razvoja i genetskog vrednovanja te objekte i opremu potrebnu za provedbu testiranja rasta. Slijedom navedenog Ministarstvo poljoprivrede je potvrdilo da HAPIH ispunjava uvjete za ovlaštenje javnog tijela, trećom stranom u provedbi uzgojnih programa goveda, svinja, kopitara, ovaca, koza i peradi. Od 19 priznatih uzgojnih udruženja, već je njih 14 odabralo HAPIH za partnera u provedbi uzgojnih programa.

eHAPIH

eHAPIH je mjesto na web stranici HAPIH-a (www.hapih.hr/ehapih/) na kojem uzgajivači i djelatnici Centra za stočarstvo mogu pristupiti središnjoj bazi podataka. Tako je uzgajivačima dostupna Aplikacija za posjednike (<https://stoka.hpa.hr/posjednik/login.aspx>), dok je djelatnicima Centra za stočarstvo na raspolaganju aplikacija Hagrid (<https://stoka.hpa.hr/hagrid/>).

2.3. STANJE NA TRŽIŠTU / MARKET SITUATION

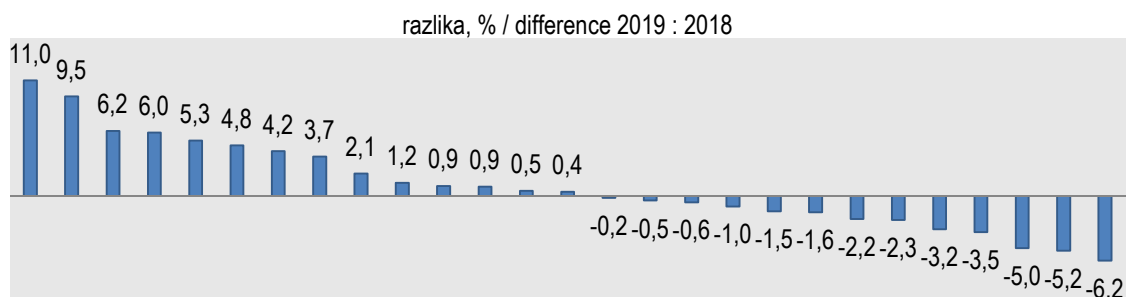
Proizvodnja mesa / Pork production

Nakon višegodišnjeg razdoblja pada cijena svinjskog mesa koje su posebno ugrozile svinjogojsku proizvodnju tijekom 2018. godine, uslijedilo je iznenađujuće povećanje cijene svinjskog mesa početkom 2019. godine. Povećanje cijene svinjskog mesa produžilo se tijekom cijele 2019. godine i postalo je globalnog karaktera, a kao glavni razlog navodi se pojava Afričke svinjske kuge u Kini i povećani kineski uvoz svinjetine. Povećanje cijene svinjetine postalo je izraženije u zemljama EU zbog aktualnog trgovinskog sukoba između Kine i SAD-a, zbog čega je Kina povećala uvoz iz EU nauštrb uvoza iz SAD. Usprkos povećanoj potražnji za svinjskim mesom nije za očekivati povećanje obima svinjogojske proizvodnje u EU, ponajprije zbog ograničenja koja su uspostavljena kroz zakonodavstvo o zaštiti okoliša i sve većim očekivanjima društva prema dobrobiti životinja. Među glavnim

proizvođačima svinjetine u EU, samo su Španjolska i Nizozemska povećale proizvodnju, a pad je zabilježen u Njemačkoj, Danskoj i Poljskoj. Španjolska je osobito iskoristila svoj položaj prema azijskim tržištima i nastavlja s povećanjem proizvodnje. Udio hrvatske proizvodnje svinjetine na europskom tržištu je zanemariv i iznosi svega 0,3%.

Grafikon 3. Kretanje proizvodnje svinjskog mesa prema zemljama članicama EU

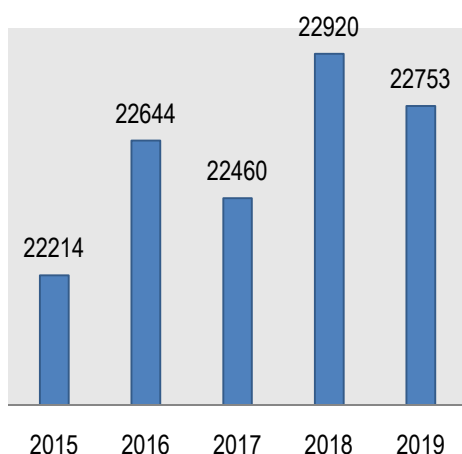
Pork production in EU by countries

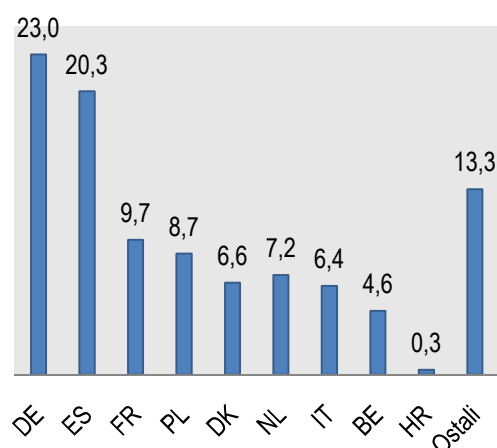
LT SK SI NL LV HR EE CY ES PT FI FR LU IE HU MT CZ EL AT IT DE BG BE SE PL DK RO

<https://agridata.ec.europa.eu/extensions/DashboardPigmeat/PigmeatProduction.html>

Grafikon 4. Ukupna proizvodnja svinjetine u EU (000 t) / Total pork production in EU

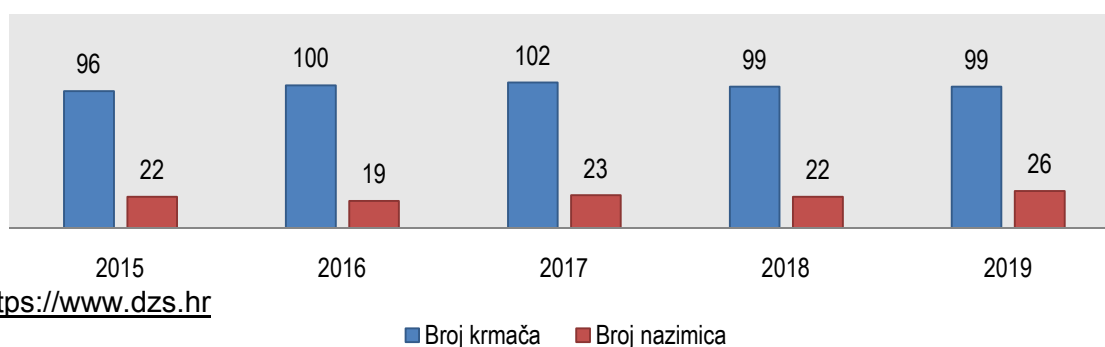
Grafikon 5. Najveći proizvođači svinjetine u EU
The largest pork producers in EU

<https://agridata.ec.europa.eu/extensions/DashboardPigmeat/PigmeatProduction.html>

Godine 2010. broj krmača u RH bio je 136.000. U 2011. godini ovaj broj smanjen je za 30% i nakon toga kreće se u ograničenom okviru uz neznatne promjene. Prikaz broja krmača zasigurno je najbolji pokazatelj stanja u sektoru, jer je to osnova proizvodnje svinjskog mesa. Pozitivan pokazatelj je povećanje broja nazimica tijekom 2019. godine.

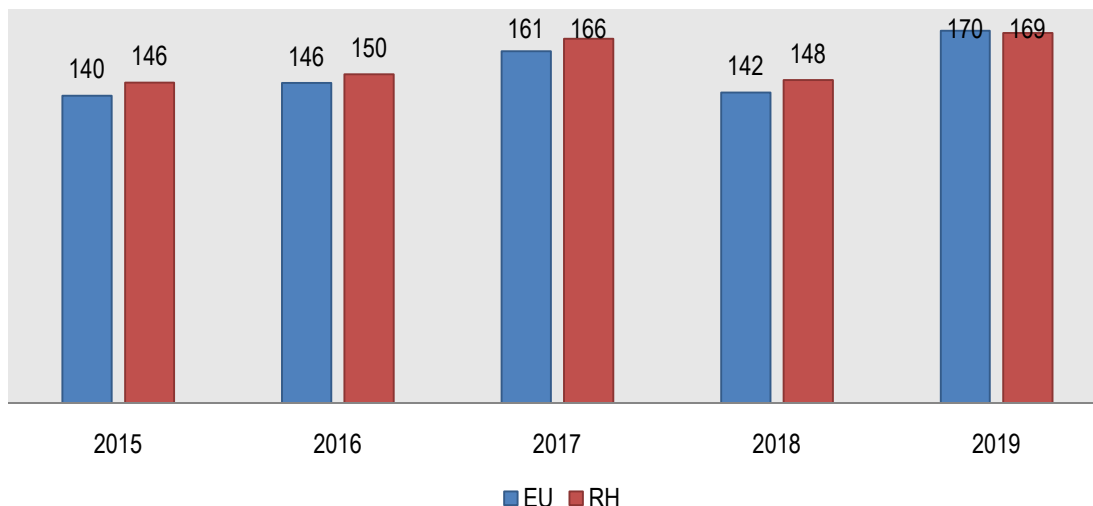
Grafikon 6. Kretanje broja krmača i nazimica u RH (000) / The total number sows and gilts in Croatia

<https://www.dzs.hr>

Povećanje cijena svinjetine na europskom i svjetskom tržištu odrazilo se na povećanje cijena na hrvatskom tržištu. Tijekom 2019. godine cijene svinjetine na hrvatskom tržištu pratile su trendove na europskom tržištu. Pri kraju godine (prosječna cijena S i E klase trupa) dostigla je približno 200 eura/100 kg. Prosječna cijena za S i E klasu trupa u 2019. godini iznosila je 170 eura/100 kg, a to je za 15,5 % (22,8 €/ 100 kg) veća cijena nego u 2018. godini (147,2 €/100 kg).

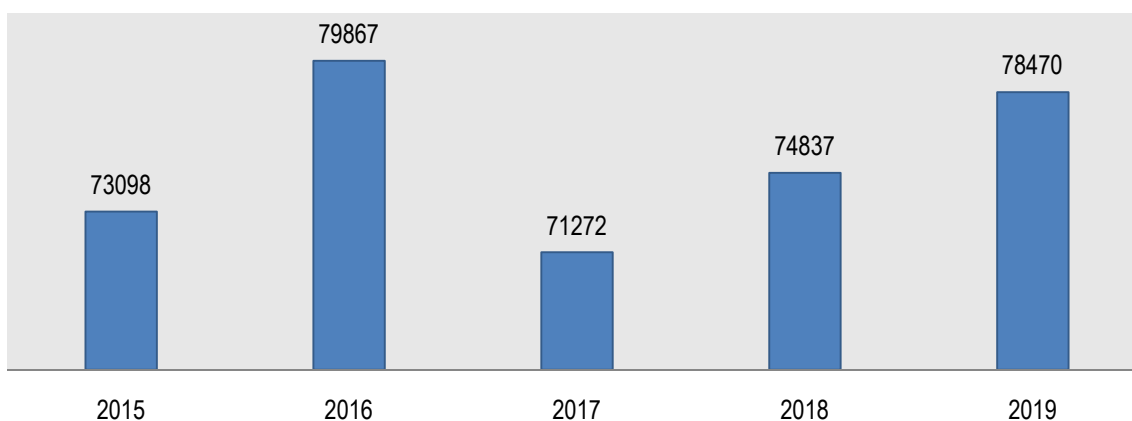
Grafikon 7. Prosječna cijena svinjetine u EU i RH (S+E, euro/100 kg) / Average pork price in EU and Croatia

https://ec.europa.eu/info/food-farming-fisheries/farming/facts-and-figures/markets/overviews/market-observatories/meat/pigmeat-statistics_en

Tijekom 2019. godine evidentirano je ukupno 1.042.000 klasiranih svinjskih trupova svih kategorija ili 0,84 % više od 2018. godine. Tijekom 2019. godine povećana je ukupna masa trupova na liniji klanja u odnosu na 2018. godinu za 4,9%.

Grafikon 8. Ukupna masa trupova u klaonici (t) / Total carcass weight

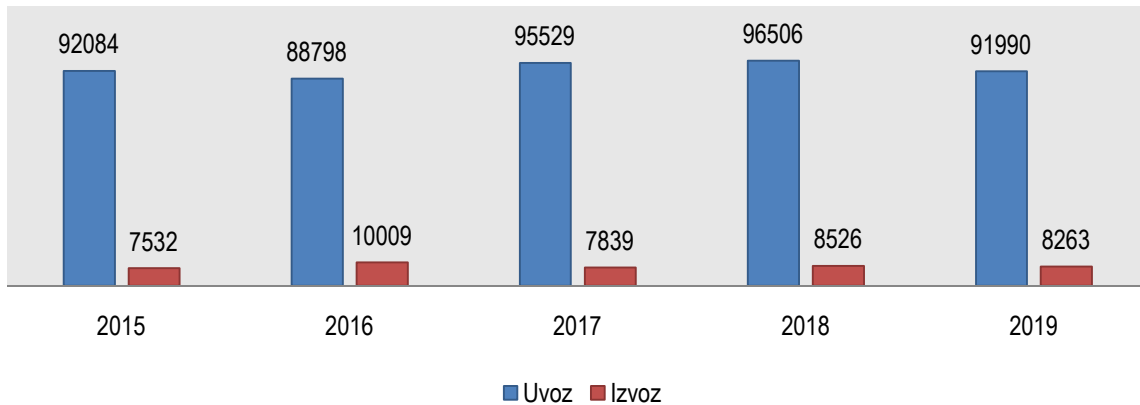
https://hpa.mps.hr/wp-content/uploads/2020/03/gi_kolk_2019_razvrstavanje_svinje.pdf

Europska unija ima izraziti suficit vanjsko trgovinske bilance svinjskog mesa. Nakon značajnog povećanja izvoza svinjskog mesa u 2016. godini (za 23%) uslijedila je stabilizacija izvezenih količina u 2017. i 2018. godini. Tijekom 2019. godine uslijedilo je povećanje

izvoza za 20,2% (796 000 tona) u odnosu na 2018. godinu. Najvažnije destinacije za izvoz svinjskog mesa iz Europske unije su: Kina, Japan, Južna Koreja, Filipini i Hong Kong (72% svih količina). Izvoz mesa u Kinu prijašnjih godina zauzimao je oko 35% svih izvezenih količina, a tijekom prvih pet mjeseci 2019. godine dostigao je udio od 43%.

Vanjsko trgovinska bilanca u prometu mesa svinja RH iskazuje se kroz deficit. Tijekom 2019. godine uvoz je smanjen za 4,9 %, a izvoz za 3,2%. Odnos uvoza i izvoza u 2019. godini bio je u omjeru 91:9, a sličan omjer uz vrlo mala odstupanja je i u višegodišnjem razdoblju.

Grafikon 9. Uvoz i izvoz svinjskog mesa i masti u RH (t) / Import and export of pork in Croatia

<https://www.dzs.hr>

2.4. SURADNJA S UZGOJNIM UDRUŽENJIMA COOPERATION WITH BREEDING ORGANIZATIONS

Suradnja s uzgojnim udruženjima zauzima važan dio aktivnosti Centra za stočarstvo HAPIH-a. Ona se ponajprije očituje u pružanju stručne pomoći u provedbi specifičnih aktivnosti iz uzgojnih programa te tehničke podrške u radu uzgojnih udruženja, s posebnim naglaskom na rad i razvoj središnjih uzgajivačkih saveza. Sukladno Zakonu o uzgoju domaćih životinja (NN 115/2018) Centar za stočarstvo HAPIH-a pruža stručnu i tehničku podršku većini uzgojnih udruženja. Nakon provedenog postupka registracije prema navedenom zakonu u Republici Hrvatskoj trenutno djeluje 19 uzgojnih udruženja, od čega je njih 14 (četiri iz područja svinjogojstva) odabralo HAPIH za partnera u provedbi uzgojnih programa. Uloga HAPIH-a kao treće strane je provedba specifičnih tehničkih aktivnosti u upravljanju uzgojnim programima, kao što su: testiranje rasta, razvoja, proizvodnih odlika (fenotip), genetsko vrednovanje, vođenje matičnih knjiga, priprema podataka za izdavanje zootehničkog certifikata, uspostava i vođenje baze podataka itd.

Ravnatelj HAPIH-a doc. dr. sc. Krunoslav Dugalić dana 6. rujna 2019. godine u sklopu 27. jesenskog međunarodnog bjelovarskog sajma potpisao je Ugovor o provedbi specifičnih tehničkih aktivnosti u upravljanju uzgojnim programom s predsjednikom Središnjeg saveza udruga uzgajivača svinja Hrvatske g-dinom Goranom Jančom, dr. med. vet.

Rezultati provedbe uzgojnih programa prikazani su u poglavlju Provedba aktivnosti.

Popis uzgojnih udruženja u svinjogojstvu koja su odabrala HAPIH za partnera u provedbi uzgojnih programa:

UZGOJNO UDRUŽENJE	logo
Središnji savez udruga uzgajivača svinja Hrvatske Ilica 101 10 000 Zagreb Tel. +385 (0) 98 /9303538 sus@sus.hr, www.sus.hr	
Udruga uzgajivača svinja „Banijska šara“ Donja Bačuga 108 C, 44 205 Donja Bačuga Tel. +385 (0) 98 313 491 banijska.sara@gmail.com	
Plemenita općina Turopoljska Zagrebačka 37, 10 410 Velika Gorica Tel. + 385 01 626 000 plem-op-turopoljska@zg.t-com.hr, www.turopolje.hr	
Udruga uzgajivača crne slavonske svinje „Fajferica“ Vladimira Nazora 1, 31400 Đakovo Tel. +385 (0) 99 687 09 20 fajferica@fajferica.hr, www.fajferica.hr	

Djelatnici Centra za stočarstvo pomažu u pripremi i organizaciji godišnjih skupština uzgojnih udruženja, pa je tako u Virovitici 06. ožujka 2019. godine održana godišnja skupština Središnjeg saveza udruga uzgajivača svinja Hrvatske.

Jedna od aktivnosti Centra za stočarstvo je priprema podataka za izradu zootehničkih certifikata, čije izdavanje obavljaju uzgojna udruženja. Tako smo u 2019. godini uz potporu djelatnika Uprave za stočarstvo i kvalitetu hrane Ministarstva poljoprivrede sudjelovali u izradi 907 zootehničkih certifikata za uzgojno valjane svinje

Zajedno sa Središnjim savezom udruga uzgajivača svinja Hrvatske organizirali smo 15. savjetovanje uzgajivača svinja u Topuskom. Nadalje, zajedno smo sudjelovali u pripremi i organizaciji stočarskih izložbi i smotri, pri čemu posebno mjesto pripada Državnoj stočarskoj izložbi u Gudovcu, koja je održana 6-8. rujna 2019. godine u sklopu Međunarodnog jesenskog bjelovarskog sajma. Ništa manje važna nije niti naša suradnja na uređivanju stručnog glasila saveza (vidi poglavlje Stručni skupovi i ostale aktivnosti).

3. PROVEDBA AKTIVNOSTI / ACTIVITIES

U ovom poglavlju prikazani su pokazatelji brojnog stanja te rezultati testiranja rasta, razvoja, proizvodnih odlika, genetskog vrednovanja i provedbe uzgojnih programa u svinjogojstvu.

Podaci o brojnom stanju prikupljeni su u jedinstvenim registrima koje vodi Uprava za stočarstvo i kvalitetu hrane Ministarstva poljoprivrede (MP).

Rezultati testiranja rasta, razvoja i proizvodnih odlika uzgojno valjanih svinja prikupljeni su od strane Centra za stočarstvo Hrvatske agencije za poljoprivredu i hranu (HAPIH).

Obrada podataka napravljena je u Upravi za stočarstvo i kvalitetu hrane Ministarstva poljoprivrede (MP).

Laboratorijska analitika obavljena je u laboratoriju Odjela za Središnju banku animalnih gena Uprave za stočarstvu i kvalitetu hrane Ministarstva poljoprivrede.

Genetsko vrednovanje napravljeno je u Upravi za stočarstvo i kvalitetu hrane Ministarstva poljoprivrede (MP).

3.1. BROJNO STANJE SVINJA / FIGURES IN PIG BREEDING

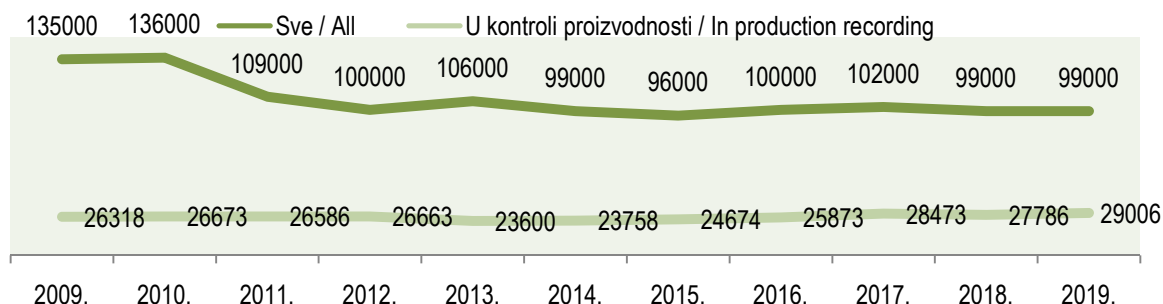
Podaci o brojnom stanju uzgojno valjanih krmača i uzgajivača prikupljeni su u bazi Svinjogojstvo, koju je ažurirala Uprava za stočarstvo i kvalitetu hrane Ministarstva poljoprivrede, a odnose se na dan 31.12.2019. godine. Uzgojna udruženja (Središnji savez udruga uzgajivača svinja Hrvatske, Udruga uzgajivača crne slavonske svinje "Fajferica", Plemenita općina Turopoljska, Udruga uzgajivača svinja Banijska šara) i uzgojne organizacije (Belje, Žito, West) provode uzgojne programe, a Centar za stočarstvo skupa s uzgojnim udruženjima provodi specifične aktivnosti iz uzgojnih programa.

Tablica 1. Krmače i svinje / Sows and pigs

Godina Year	Krmače u kontroli proizvodnosti Recorded sows			Ostale krmače Others	Sve krmače All sows	Ukupan broj svinja Total number of pigs
	Velike farme Farms	Obiteljska gospodarstva Family farms	Ukupno Total			
2015.	22.268	2.406	24.674	71.326	96.000	1.167.000
2016.	23.289	2.584	25.873	74.127	100.000	1.163.000
2017.	24.830	3.643	28.473	73.527	102.000	1.121.000
2018.	23.535	4.249	27.786	71.214	99.000	1.049.000
2019.	24.262	4.744	29.006	69.994	99.000*	1.054.000*

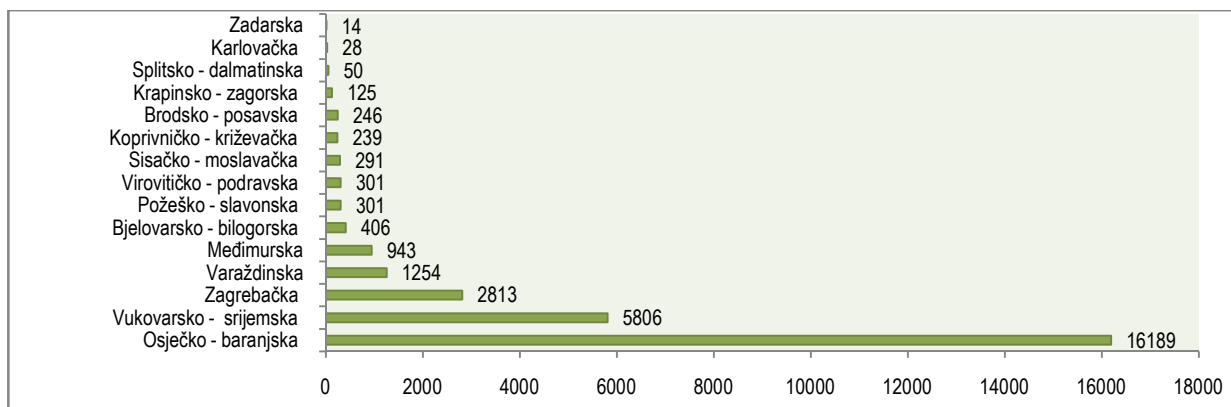
izvor / source: MP i HAPIH, * Državni zavod za statistiku / Croatian Bureau of Statistic

Grafikon 10. Kretanje broja krmača / Trends in the sow population size

izvor / source: MP i HAPIH, * Državni zavod za statistiku / Croatian Bureau of Statistic

Grafikon 11. Krmače u kontroli proizvodnosti prema županiji / The sows in production recording by county

Tablica 2. Krmače u kontroli proizvodnosti prema pasmini i županiji / Breeding sows in production recording by breed and county

Županija / Pasma County / Breed	veliki jorkšir	landras	durok	pietren	topigs	pic	turopoljska	banijska šara	crna slavonska	mangulica	križanci	sve all
Zagrebačka	95	42	1	9	413	2.018	124	0	94	8	9	2.813
Krapinsko-zagorska	43	10	0	0	0	0	0	0	19	0	53	125
Sisačko-moslavačka	27	34	8	5	0	0	35	106	72	4	0	291
Karlovačka	0	0	0	0	0	0	0	4	24	0	0	28
Varaždinska	52	19	0	1	1.075	0	18	0	2	12	75	1.254
Koprivničko-križevačka	24	112	8	0	0	0	0	0	11	0	84	239
Bjelovarsko-bilogorska	17	167	5	11	0	0	0	2	105	59	40	406
Virovitičko-podravska	2	30	4	0	0	0	0	0	255	10	0	301
Požeško -slavonska	0	157	0	0	0	0	0	0	131	13	0	301
Brodsko-posavska	12	6	0	0	0	0	0	0	120	19	89	246
Osječko-baranjska	75	75	1	4	7.843	7.203	0	0	926	62	0	16.189
Vukovarsko-srijemska	184	31	6	1	0	4.851	0	0	672	5	56	5.806
Međimurska	96	222	1	3	0	0	0	0	0	0	621	943
Splitsko-dalmatinska	0	0	0	0	0	0	0	0	50	0	0	50
Zadarska	0	0	0	0	0	0	0	0	14	0	0	14
Sve / All	627	905	34	34	9.331	14.072	177	112	2.495	192	1.027	29.006

Tablica 3. Nerastovi prema županiji / Breeding boars by breed and county

Županija / Pasma County / Breed	veliki jorkšir	landras	durok	pietren	topigs	pic	turopoljska	banijska šara	crna slavonska	mangulica	križanci	sve all
Zagrebačka	5	8	1	4	3	0	12	0	14	2	1	50
Krapinsko-zagorska	3	9	0	5	0	0	0	0	2	0	2	19
Sisačko-moslavačka	4	9	7	3	0	0	6	32	9	1	0	71
Karlovačka	2	1	2	0	0	0	0	0	7	0	0	10
Varaždinska	3	16	2	22	0	0	3	0	2	2	1	48
Koprivničko-križevačka	11	27	7	20	0	0	0	0	2	0	0	67
Bjelovarsko-bilogorska	1	3	3	3	0	0	0	1	13	4	0	28
Virovitičko-podravska	0	5	1	0	0	0	0	0	14	2	0	22
Požeško -slavonska	0	8	0	1	0	0	0	0	20	2	0	31
Brodsko-posavska	3	7	2	0	0	0	0	0	10	4	3	29
Osječko-baranjska	18	21	38	7	0	137	0	0	52	3	0	276
Vukovarsko-srijemska	8	3	1	3	0	0	0	0	42	1	0	58
Međimurska	3	20	3	6	0	0	0	0	0	0	1	33
Splitsko-dalmatinska	0	0	0	0	0	0	0	0	6	0	0	6
Sve / All	61	137	67	74	3	137	21	33	193	21	8	755

izvor / source: MP i HAPIH (tablice 2. i 3)

Tablica 4. Krmače u kontroli proizvodnosti prema vrsti gospodarstva
Sows in production recording by type of farm

Pasmina / Breed	Velike farme / Holdings	Obiteljska gospodarstva / Family farms	Sve / All
veliki jorkšir	82	545	627
landras	334	571	905
durok	0	34	34
pietren	0	34	34
crna slavonska	59	1.942	2.495
turopoljska	0	173	177
banijska šara	0	75	112
mangulica	0	192	192
PIC	14.072	0	14.072
Topigs	9.331	0	9.331
križanci	621	406	1.027
Sve / All	24.499	4.507	29.006

izvor / source: MP i HAPIH

Tablica 5. Kretanje ukupno broja krmača prema pasmini / Trends in the total number of sows by breed

Pasmina Breed	Godina / Year										
	2009.	2010.	2011.	2012.	2013.	2014.	2015.	2016.	2017.	2018.	2019.
veliki jorkšir	1.323	1.326	983	1.001	660	681	495	258	439	564	627
landras	3.690	2.525	1.564	1.165	874	857	759	652	681	821	905
durok	28	28	11	9	10	36	34	31	39	41	34
pietren	138	102	129	53	30	32	33	45	45	49	34
crna slavonska	642	856	896	902	839	1.064	1.309	1.546	1.930	2.262	2.495
turopoljska	138	127	133	124	124	119	132	116	124	148	177
banijska šara							12	30	63	96	112
mangulica								51	155	198	192
PIC											14.072
Topigs											9.331
križanci*	20.359	21.709	22.870	23.409	21.063	20.969	21.900	2.3144	24.997	23.607	1.027
Sve / All	26.318	26.673	26.586	26.663	23.600	23.758	24.674	25.873	28.473	27.786	29.006

izvor / source: MP i HAPIH , * hibridi PIC i TOPIGS su do 2019. godine prikazani u istoj kategoriji s križancima

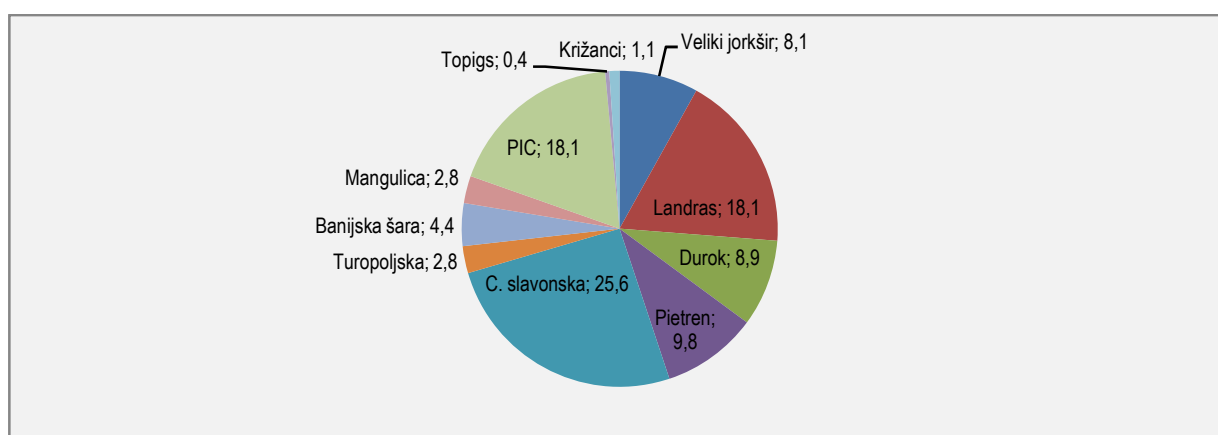
Tablica 6. Nerastovi prema vrsti gospodarstva / Breeding boars by type of farm

Pasmina Breed	Velike farme Farms	Obiteljska gospodarstva Family farms	Centri za UO AI stations	Sve / All
veliki jorkšir	3	41	17	61
landras	9	73	55	137
pietren	0	37	30	67
durok	2	26	46	74
crna slavonska	1	192	0	193
turopoljska	0	21	0	21

Pasma Breed	Velike farme Farms	Obiteljska gospodarstva Family farms	Centri za UO AI stations	Sve / All
banijska šara	0	33	0	33
mangulica	0	21	0	21
PIC	0	0	137	137
Topigs	3	0	0	3
križanci	0	8	0	8
Sve / All	18	452	285	755

izvor / source: MP i HAPIH

Grafikon 12. Pasminka strukutra nerastova (%) / Breed structure of boars

izvor / source: MP i HAPIH

Tablica 7. Broj obiteljskih gospodarstava prema veličini stada / The number of family farms by herd size

Županija / County	Broj krmača / The number of sows				Sve / All
	do 5	6 - 9	10 - 19	20 i više	
Grad Zagreb	16	1	6	1	3
Krapinsko-zagorska	2	0	2	1	3
Sisačko-moslavačka	35	8	6	2	37
Karlovačka	4	2	0	0	5
Varaždinska	6	2	2	3	8
Koprivničko-križevačka	4	3	3	4	15
Virovitičko-podravska	9	4	5	3	19
Požeško-slavonska	21	7	3	0	27
Brodsko-posavska	19	4	3	3	25
Međimurska	1	0	2	1	4
Osječko-baranjska	35	15	13	11	59
Vukovarsko-srijemska	47	18	11	12	87
Zagrebačka	5	2	1	2	11
Splitsko-dalmatinska	1	0	0	1	1
Zadarska	1	0	1	0	2
Bjelovarsko-bilogorska	13	10	5	6	31
Sve / All	219	76	63	50	408
%	53,7	18,6	15,4	12,5	100,0

izvor / source: MP i HAPIH

3.2. PROIZVODNOST KRMAČA NA VELIKIM FARMAMA/ PRODUCTION OF SOWS AT HOLDINGS

U ovom poglavlju analizirani su podaci dobiveni od velikih farmi navedenih u tablici 8, koje su odgovorne za njihovu točnost.

Tablica 8. Kontrola proizvodnosti krmača / Production recording of sows

Velika farma / Holding	Prosječan broj krmača/ Average no. of sows	Ukupan broj legala/ Total no. of litters	Prosječan broj legala/ Average no. of litters	Broj prasadi/ Number of piglets								
				Ukupno/ Total			Prosječno po krmači/ Average per sow			Prosječno po leglu/ Average per litter		
				Oprاسeno / Born	Živo oprاسeno / born alive	Odbijeno / Weaned	Oprاسeno / Born	Živo oprاسeno / Born alive	Odbijeno / Weaned	Oprاسeno / Born	Živo oprاسeno / Born alive	Odbijeno / Weaned
Belje plus d.o.o.- Podlugovi	1.468	3314	2,3	52.659	47.758	43.676	35,9	32,5	29,8	15,9	14,4	13,2
Belje plus d.o.o.- Gradec	2.003	4659	2,3	73.884	66.789	61.572	36,9	33,3	30,7	15,9	14,3	13,2
Belje plus d.o.o.- Gaj	1.509	3481	2,3	54.437	49.783	43.111	36,1	33,0	28,6	15,6	14,3	12,4
Belje plus d.o.o.- Malo Kneževo	1.314	3053	2,3	47.974	43.187	38.222	36,5	32,9	29,1	15,7	14,2	12,5
Belje plus d.o.o.- Brod Pustara 1	1.321	3039	2,3	45.240	41.110	35.967	34,3	31,1	27,2	14,9	13,5	11,8
Belje plus d.o.o.-Haljevo	1.508	3542	2,4	58.760	52.704	45.684	39,0	35,0	30,3	16,6	14,9	12,9
PIK Vinkovci plus - Andrijaševci 1	1.385	3275	2,4	51.915	45.870	41.362	37,5	33,1	29,9	15,9	14,0	12,6
Pik Vinkovci plus d.o.o. - Čeretinci	1.412	3237	2,3	49.869	42.390	35.657	35,3	30,0	25,3	15,4	13,1	11,0
Vupik plus d.o.o. - Ovčara	2.133	4892	2,3	75.941	66.408	57.304	35,6	31,1	26,9	15,5	13,6	11,7
Žito - V. Branjevina	858	2046	2,4	29.404	27.840	25.890	34,3	32,5	30,2	14,4	13,6	12,7
Žito - Forkuševci	2.367	5272	2,2	73.197	69.690	64.980	30,9	29,4	27,5	13,9	13,2	12,3
Žito - Magadenovac	2.917	6675	2,3	94.492	89.044	81.924	32,4	30,5	28,1	14,2	13,3	12,3
Lipovača Prkos d.o.o.	627	1460	2,3	21.426	20.260	18.840	34,2	32,3	30,1	14,7	13,9	12,9
West d.o.o. - Stari Seleš	697	561	0,8	8.153	7.480	7.218	11,7	10,7	10,4	14,5	13,3	12,9
Kaznionica u Požegi	116	245	2,1	2.624	2.450	1.906	22,6	21,1	16,4	10,7	10,0	7,8
Stočar d.o.o. - RC Zbelava	461	968	2,1	13.017	11.660	10.181	28,2	25,3	22,1	13,5	12,1	10,5
Stočar d.o.o. - RC Kaštelanec	740	1533	2,1	20.643	17.620	15.607	27,9	23,8	21,1	13,5	11,5	10,2
TSH d.d. Farma Belica	1.017	2248	2,2	37.615	34.089	26.508	37,0	33,5	26,1	16,7	15,2	11,8
Krmiva d.o.o. - HRPS Bratina	409	984	2,4	13.938	13.146	12.388	34,1	32,1	30,3	14,2	13,4	12,6
Sve / All	24.262	54484	2,3	825.188	749.278	667.997	34,0	30,9	27,5	15,2	13,8	12,3

izvor / source: HAPIH i velike farme

Tablica 9. Prosječan broj prasadi opraseno po krmači i leglu / Average number of piglets by sow and litter

Godina Year	Prosječan broj legala po krmači Averagely litters per sow	Prosječno po krmači Average per sows			Prosječno po leglu Average per litter		
		Ukupno opraseno Totaly born	Živo opraseno Alive born	Odbijeno Weaned	Ukupno opraseno Totaly born	Živo opraseno Alive born	Odbijeno Weaned
2009.	2,2	26,5	23,9	21,9	11,8	10,7	9,8
2010.	2,1	26,1	23,6	21,6	11,8	10,7	9,8
2011.	2,2	28,6	25,8	24,2	12,8	11,5	10,8
2012.	2,3	30,5	27,4	25,6	13,2	11,8	11,1
2013.	2,3	31,5	28,3	27,2	13,6	12,2	11,7
2014.	2,3	32,6	29,3	28,1	14,0	12,6	12,1
2015.	2,3	33,0	29,7	28,1	14,3	12,8	12,1
2016.	2,4	35,1	31,8	30,0	14,9	13,5	12,8
2017.	2,4	35,8	32,6	28,6	15,2	13,8	12,1
2018.	2,3	35,7	32,3	28,6	15,4	14,0	12,4
2019.	2,3	34,0	30,9	27,5	15,2	13,8	12,3

izvor / source: HAPIH i velike farme

Tablica 10. Gubici prasadi, % / Losses of piglets

Gubici Losses	< 10 %	10,01-12,00 %	12,01 - 15 ,00%	> 15%
Broj farmi / No. of farms	8	1	8	2

izvor / source: HAPIH i velike farme

Tablica 11. Gubici prasadi prema veličini stada / Losses of piglets by herd size

Prosječan broj krmača / Average no. of sows	do 1000	1001 - 2000	2001 - 3000
Broj farmi / No. of farms	8	8	3
Gubici, % / Losses	12,2	12,5	8,9

izvor / source: HAPIH i velike farme

Tablica 12. Proizvodnja prasadi matičnih krmača prema pasmini ili hibridu / Piglet production of herdbook sows by breed or hybrid

Pasmina/ Breed Križanac/Crossbreed Hibrid/Hybrid	Broj krmača No. of sows	Broj legala No. of litters	Prosječan broj legala Average litters	Broj prasadi */ Number of piglets								
				Ukupno Total			Prosječno po krmači Average per sow			Prosječno po leglu Average per litter		
				Opraseno/ born	Živo opraseno born alive	Odbijeno weaned	Opraseno /born	Živo opraseno/ born alive	Odbijeno/ weaned	Opraseno born	Živo opraseno born alive	Odbijeno weaned
veliki jorkšir	121	264	2,2	4.604	4.205	3.044	38,1	34,8	25,2	17,4	15,9	11,5
landras	679	1419	2,1	21.192	19.523	15.865	31,2	28,8	23,4	14,9	13,8	11,2
veliki jorkšir x landras	183	492	2,7	9087	7957	5714	49,7	43,5	31,2	18,5	16,2	11,6
landras x veliki jorkšir	146	307	2,1	5.238	4.761	3.701	35,9	32,6	25,4	17,1	15,5	12,1
Topigs djedovi	128	288	2,3	3.787	3.500	3.235	29,6	27,3	25,3	13,2	12,2	11,2
Topigs roditelji	8.948	19.211	2,2	270.406	253.240	233.728	30,2	28,3	26,1	14,1	13,2	12,2
PIC roditelji	12.149	28.789	2,4	456.089	406.314	359.025	37,5	33,4	29,6	15,8	14,1	12,5
PIC djedovi	1.643	3.093	1,9	46.050	41.635	36.290	28,0	25,3	22,1	14,9	13,5	11,7
PIC pradjedovi	265	610	2,3	8.640	8.050	7.240	32,6	30,4	27,3	14,2	13,2	11,9

izvor / source: HAPIH i velike farme, * sva legla / all litters

Tablica 13. Proizvodnja prasadi prvih legala / Production of piglets from the first litters

Pasma/Breed Kombinacija/ Combination Hibrid/Hybrid	Broj legala Number of litters	Ukupno prasadi Total of piglets			Prasadi po leglu No. of piglets per litter		
		Opraseno born	Živo opraseno born alive	Odbijeno weaned	Opraseno born	Živo opraseno born alive	Odbijeno weaned
		veliki jorkšir	74	1.189	1.097	827	16,1
landras	176	2.632	2.391	2.061	15,0	13,6	11,7
veliki jorkšir x landras	58	902	831	719	15,6	14,3	12,4
landras x velik jorkšir	156	2.449	2.216	1.879	15,7	14,2	12,0
Topigs djedovi	29	384	354	284	13,2	12,2	9,8
Topigs roditelji	122	1.470	1.370	1.224	12,1	11,2	10,0

izvor / source: HAPIH i velike farme

Tablica 14. Udio mrtvorodene i mumificirane prasadi, % / Dead born and mummified piglets

Pasma / Breed Kombinacija/Combination Hibrid/Hybrid	Broj mrtvorodene i mumificirane prasadi po leglu The number of deadborn and mummified piglets			
	Ukupna proizvodnja Total production	% od ukupnog broja % from total no.	Prva legla The first litter	% od prvih legala % from the first litters
	veliki jorkšir	1,4	8,1	1,2
landras	1,1	8,1	1,4	9,2
veliki jorkšir x landras	2,3	12,4	1,2	7,9
landras x velik jorkšir	1,6	9,1	1,5	9,5
Topigs djedovi	1,1	8,4	1,0	7,8
Topigs roditelji	1,5	10,9	0,8	6,8

izvor / source: HAPIH i velike farme

Tablica 15. Gubici prasadi do odbića / Losses of piglets until weaning

Pasma / Breed Kombinacija/Combination Hibrid/Hybrid	Gubici u broju prasadi losses in no. piglets		Gubici (%) losses	
	Ukupna proizvodnja Total production	Prva legla The first litter	Ukupna proizvodnja Total production	Prva legla The first litter
	veliki jorkšir	4,6	3,7	28,8
landras	2,2	1,9	17,7	13,8
veliki jorkšir x landras	4,6	1,9	28,2	13,5
landras x velik jorkšir	3,5	2,2	22,3	15,2
Topigs djedovi	2,2	2,4	18,7	19,8
Topigs roditelji	2,0	1,2	16,3	10,7

izvor / source: HAPIH i velike farme

Tablica 16. Starost krmača kod prvog prasenja / Age of sows at the first farrow

Pasma/Breed Kombinacija / Combination Hibrid / Hybrid	Broj krmača No of sows	do 330 dana / < 330 days		331 - 346 dana / days		347 - 362 dana / days		363 - 378 dana / days		≥379 dana / ≥379 days		Prosječno dana Average days
		broj no.	%	broj no.	%	broj no.	%	broj no.	%	broj no.	%	
veliki jorkšir	74	0	0,0	12	16,2	12	16,2	23	31,0	27	36,5	380,3
landras	228	27	11,8	51	22,4	56	24,6	36	15,8	58	25,4	368,1
veliki jorkšir x landras	58	4	6,9	10	17,2	11	18,9	12	20,7	21	36,	372,6
landras x velik jorkšir	156	8	5,1	40	25,6	42	26,9	31	19,9	35	22,4	360,6
Topigs djedovi	29	1	3,4	0	0,0	2	6,9	5	17,2	21	72,4	396,9
Topigs roditelji	122	9	7,3	12	9,8	15	12,3	17	13,9	69	56,6	391,6

izvor / source: HAPIH i velike farme

Tablica 17. Trajanje servisnog razdoblja krmača / Servis period of sows

Pasma/Breed Kombinacija/ Combination Hibrid/Hybrid	Broj krmača No. of sows	≤ 21 dan ≤21 days		22-32 dana / days		33-41 dan / days		42-62 dana / days		63-103 dana / days		≥104dana ≥104 days		Prosječno dana Average days
		broj no.	%	broj no.	%	broj no.	%	broj no.	%	broj no.	%	broj no.	%	
veliki jorkšir	65	2	3,0	14	21,5	40	61,5	4	6,1	3	4,6	2	3,0	41,1
landras	219	0	0,0	30	13,7	89	40,6	58	26,5	24	10,9	18	8,2	54,1
veliki jorkšir x landras	144	0	0,0	33	22,9	95	65,9	13	9,0	1	0,7	2	1,4	37,1
landras x velik jorkšir	123	0	0,0	23	18,7	82	66,7	15	12,2	2	1,6	1	0,8	38,1
Topigs djedovi	67	2	2,9	51	76,1	4	5,9	6	8,9	3	4,5	1	1,5	32,7
Topigs roditelji	284	15	5,2	220	77,5	21	7,4	19	6,7	8	2,8	1	0,3	29,5

izvor / source: HAPIH i velike farme

Tablica 18. Međuprasidbeno razdoblje krmača / Period between two farrows of sows

Pasma /Breed Kombinacija / Combination Hibrid / Hybrid	Broj legala No. of litters	Broj dana No.of days	Prosječno dana Average days
veliki jorkšir	108	16.823	155,8
landras	316	54.491	172,4
veliki jorkšir x landras	433	67.952	156,9
landras x velik jorkšir	151	23.344	154,6
Topigs djedovi	155	23.481	151,5
Topigs roditelji	640	97.108	151,7

izvor / source: HAPIH i velike farme

3.3. PROIZVODNOST KRMAČA NA OBITELJSKIM GOSPODARSTVIMA

PRODUCTION OF SOWS ON FAMILY FARMS

Tablica 19. Proizvodnja prasadi matičnih krmača prema pasmini / Piglet production of herdbook sows by breeds

Prasenja Farrow	Broj krmača/ No. of sows	Broj legala/ No. of litters	Prosječan broj legala/Average litters	Ukupno/ Total			Prosječno po krmači/ Average per sows			Prosječno po leglu/ Average per litter		
				Opraseno/ born	Živo opraseno / Born alive	Odbijeno/ Weaned	Opraseno / born	Živo opraseno / Born alive	Odbijeno / Weaned	Opraseno / born	Živo opraseno / Born alive	Odbijeno / Weaned
veliki jorkšir												
Sva legla / All litters	498	712	1,4	8.447	8.067	5.614	16,9	16,2	11,3	11,8	11,3	7,9
Prva legla / First litters	232	232	1,0	2.888	2.804	2.169	12,4	13,1	9,3	12,4	12,1	9,3
Landras												
Sva legla / All litters	585	839	1,4	9.729	9.336	8.374	16,6	15,9	14,3	11,6	11,1	9,9
Prva legla / First litters	180	180	1,0	2.045	1.989	1.772	11,3	11,0	9,8	11,3	11,0	9,8
Pietren												
Sva legla / All litters	43	63	1,5	754	724	592	17,5	16,8	13,8	11,9	11,5	9,4
Prva legla / First litters	11	11	1,0	128	115	103	11,6	10,4	9,3	11,6	10,4	9,3
Durok												
Sva legla / All litters	43	58	1,4	696	662	599	16,2	15,4	13,9	12,0	11,4	10,3
Prva legla / First litters	15	15	1,0	168	159	140	11,2	10,6	9,3	11,2	10,6	9,3
veliki jorkšir x landras												
Sva legla / All litters	304	461	1,5	5821	5.437	4.549	19,1	17,9	14,9	12,6	11,8	9,9
Prva legla / First litters	119	119	1,0	1355	1.257	1.128	11,4	10,5	9,5	11,4	10,5	9,5
landras x veliki jorkšir												
Sva legla / All litters	72	107	1,5	1.247	1.189	946	17,3	16,5	13,1	11,6	11,1	8,8
Prva legla / First litters	37	37	1,0	449	415	376	12,1	11,2	10,2	12,1	11,2	10,2

izvor / source: HAPIH

Tablica 20. Starost krmača kod prvog prasenja / Age of sows at first farrow

Pasma / Breed Kombinacija/ Combinaton	Broj krmača No. of sows	do 330 dana / ≤ days		331 - 346 dana / days		347 - 362 dana/ days		363 - 378 dana / days		≥379 i dana / ≥ days		Prosječno dana Average days
		broj / no.	%	broj / no.	%	broj / no.	%	broj / no.	%	broj / no.	%	
veliki jorkšir	232	12	5,2	23	9,9	40	17,2	30	12,9	127	54,7	434,6
landras	180	32	17,8	19	10,6	23	12,8	10	5,6	93	51,7	398,4
durok	15	8	53,3	4	26,7	0	0,0	0	0,0	3	20,0	320,7
pietren	11	1	9,1	3	27,3	0	0,0	3	27,3	4	36,4	368,3
veliki jorkšir x landras	119	11	9,2	12	10,1	19	15,9	19	15,9	58	48,7	392,3
landras x veliki jorkšir	37	2	5,4	6	16,2	5	13,5	5	13,5	19	51,3	424,8

izvor / source: HAPIH

Tablica 21. Trajanje servisnog razdoblja krmača / Servis period of sows

Pasma / Breed Kombinacija / Combination	Broj krmača No. of sows	do 21 dan / ≤21 days		22-32 dana/ days		33-41 dan / days		42-62 dana / days		63-103 dana /days		≥104 dana / days		Prosječno dana Average days
		broj/no.	%	broj/no.	%	broj /no.	%	broj / no.	%	broj/no.	%	broj / no.	%	
veliki jorkšir	205	0	0,0	40	19,5	66	32,2	48	23,4	33	16,1	18	8,8	64,4
landras	260	0	0,0	19	7,3	58	22,3	100	38,5	52	20,0	31	11,9	73,8
durok	21	0	0,0	2	9,5	4	19,1	3	14,2	10	47,6	2	9,5	67,5
pietren	20	0	0,0	1	5,0	1	5,0	4	20,0	6	30,0	8	40,0	101,0
veliki jorkšir x landras	137	0	0,0	16	11,7	75	54,7	22	16,1	17	12,4	7	5,1	46,7
landras x veliki jorkšir	32	0	0,0	5	15,6	15	46,9	8	25,0	3	9,4	1	3,1	45,9

izvor / source: HAPIH

Tablica 22. Međuprasidbeno razdoblje krmača / Period between two farrows

Pasma Breed	Broj legala No. of litters	Broj dana No. of days	Prosječno dana Average days
veliki jorkšir	407	72.098	177
landras	547	99.124	181
durok	37	7.224	195
pietren	48	9.106	190
veliki jorkšir x landras	308	50.282	163
landras x veliki jorkšir	64	10.608	166

izvor / source: HAPIH

3.4. REZULTATI TOVA NA VELIKIM FARMAMA FATTENING RESULTS AT HOLDINGS

U ovom poglavlju analizirani su podaci dobiveni od velikih farmi navedenih u tablici 23, koje su odgovorne za njihovu točnost.

Tablica 23. Proizvodni pokazatelji / Production indicators

Farma Farm	Broj grla stavljenih u tov/ No. of animals of fattening	Broj grla isporučenih na klanje/ No. of animals of animals slaughter	Prosje. težina kod stavljanja u tov/ Average weight at start of fattening	Prosje. težina kod isporuke na klanje/ Average weight at the end of fattening	Trajanje tova (dana)/ Duration of fattening (days)	Dnevni prirast (grama)/ Daily gain (g)
Belje plus.- Darda	39.850	37.817	24,0	116,7	104	890
Belje plus - Sokolovac	42.100	39.566	25,6	115,2	97	921
Vupik plus - Pačetin	33.010	32.515	30,3	118,3	101	873
Belje plus.- Kozarac	41.720	39.254	26,3	115,2	95	938
Belje plus.- Gradec	57.099	54.950	26,7	114,6	94	933
Belje plus.- Brod Pustara2	13.070	4.542	25,9	113,9	99	887
Vupik plus - Bobota	38.235	36.701	28,2	114,8	101	853
Vupik plus - Ovčara	53.400	51.166	28,8	116,4	103	852
Kaznionica u Požegi	798	798	26,7	103,5	115	668
Žito d.o.o - Magadenovac	18.320	17.762	30,6	136,5	120	883
Žito d.o.o - Lužani	56.201	52.293	32,1	134,5	118	868
Žito d.o.o - Slaščak	31.357	30.166	28,3	137,6	129	847
Žito d.o.o - Forkuševci	13.200	12.804	32,6	133,1	117	859
Žito d.o.o - V. Branjevina	1.943	1.781	28,6	123,5	118	804
Krmiva	8.165	7.995	26,8	118,9	101	913
Stočar - Zbelava	9.423	8.935	22,6	111,0	120	737
TSH d.d. Farma Belica	21.946	21.336	28,4	121,9	99	944
Stočar. - RC Kaštelanec	12.993	12.278	22,7	111,0	120	736
Sve / All	492.830	462.659	27,8	120,6	106	875

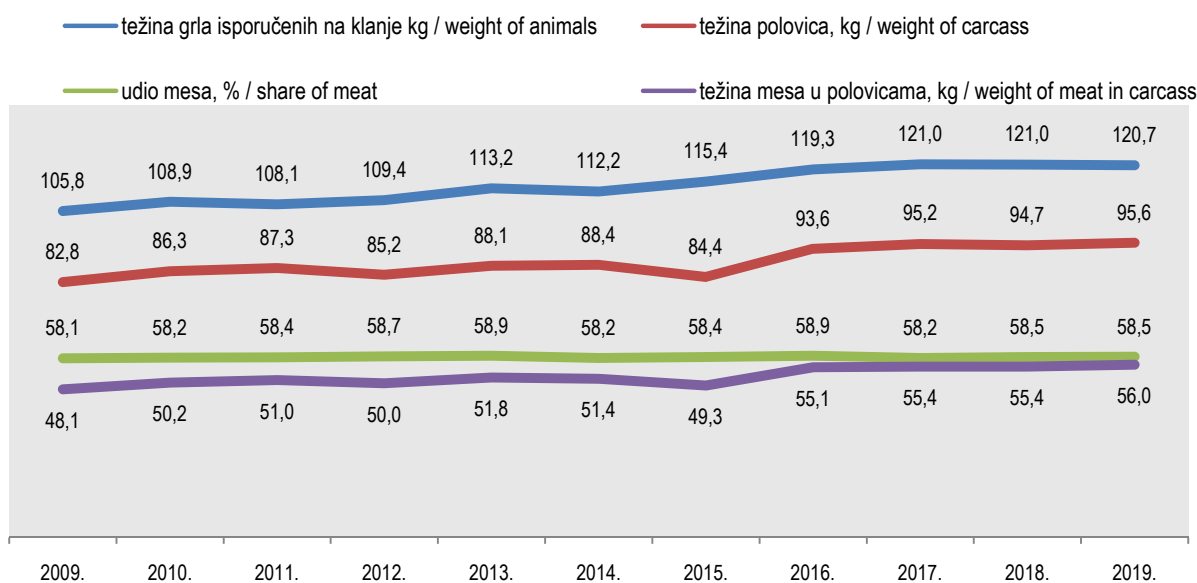
izvor / source: HAPIH i velike farme

Tablica 24. Rezultati tovljenika na liniji klanja / Results of fattened animals at slaughter

Farma / Farm	Broj grla isporučenih na klanje/ No. of animals	Ukupna težina isporučenih grla/ Total weight	Prosječna težina isporučenih grla/ Average weight of animals	Prosječna težina polovica/ Average weight of carcass	Prosječni % mesa/ Average of meat (%)	Prosječno kg mesa u polovicama/ Average of meat in carcass (kg)
Belje plus.- Darda	37.817	4.412.125	116,7	91,0	58,5	53,2
Belje plus - Sokolovac	39.566	4.559.860	115,2	89,4	57,7	51,6
Vupik plus - Pačetin	32.515	3.847.040	118,3	92,0	58,6	53,9
Belje plus.- Kozarac	39.254	4.523.080	115,2	89,7	57,6	51,7
Belje plus.- Gradec	54.950	6.297.680	114,6	89,5	58,0	51,9
Belje -Brod Pustara2	4.542	517.300	113,9	89,2	59,2	52,8
Vupik plus - Bobota	36.701	4.214.040	114,8	88,1	58,6	51,6

Farma / Farm	Broj grla isporučenih na klanje/ No. of animals	Ukupna težina isporučenih grla/ Total weight	Prosječna težina isporučenih grla/ Average weight of animals	Prosječna težina polovica/ Average weight of carcass	Prosječni % mesa/ Average of meat (%)	Prosječno kg mesa u polovicama/ Average of meat in carcass (kg)
Vupik plus - Ovčara	51.166	5.955.520	116,4	90,4	58,6	53,0
Kaznionica u Požegi	798	82.593	103,5	79,0	57,9	45,8
Žito - Magadenovac	17.762	2.424.513	136,5	111,9	59,0	66,1
Žito d.o.o - Lužani	52.293	7.033.931	134,5	110,3	58,6	64,6
Žito d.o.o - Slaščak	30.166	4.150.842	137,6	112,8	59,1	66,7
Žito d.o.o - Forkuševeci	12.804	1.703.956	133,1	110,5	60,1	66,4
Žito - V. Branjevina	1.781	219.940	123,5	106,9	58,6	62,6
Krmiva	7.995	950.925	118,9	96,6	60,1	58,1
Stočar - Zbelava	8.935	1.040.034	111,0	91,0	59,0	53,7
TSH d.d. Farma Belica	21.336	2.601.011	121,9	94,6	59,4	56,2
Stočar. - RC Kaštelanec	12.278	1.429.159	111,0	91,0	59,0	53,7
Sve / All	462.659	55.963.549	120,7	95,6	58,5	56,0

izvor / source: HAPIH i velike farme, rezultati se odnose na T – 1 kategoriju

Grafikon 13. Prosječne vrijednosti na liniji klanja / Average values at slaughter

izvor / source: HAPIH i velike farme

3.5. REZULTATI PROIZVODNJE PRASADI NA VELIKIM FARMAMA RESULTS OF PIGLET PRODUCTION AT HOLDINGS

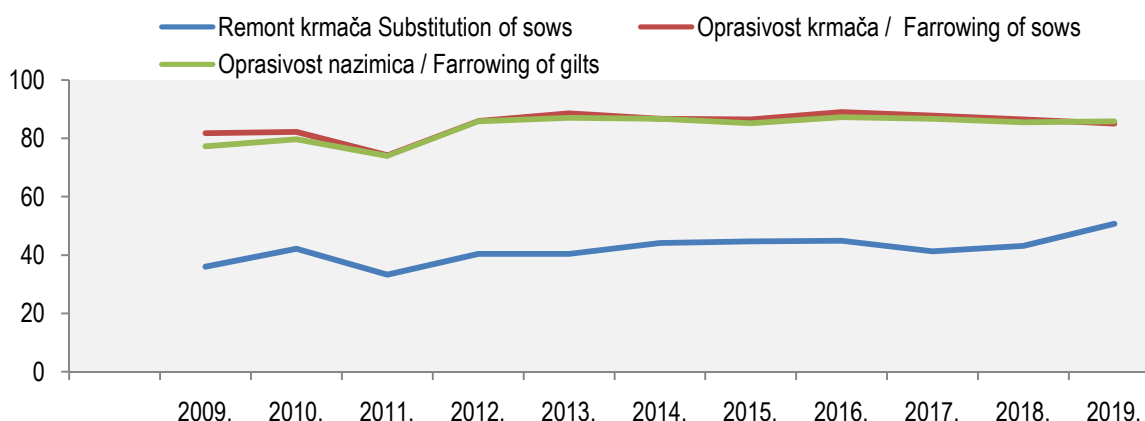
U ovom poglavlju analizirani su podaci dobiveni od velikih farmi navedenih u tablici 25, koje su odgovorne za njihovu točnost.

Tablica 25. Remont i oprasivost / Substitution and farrowing rate

Farma Farm	Remont krmača % Substitution of sows	% oprasivosti krmača Farrowing rate of sows	% oprasivosti nazimica Farrowing rate of gilts
Belje plus d.o.o. - Gradec	51,8	86,9	89,6
PIK Vinkovci plus- Andrijaševci 1	48,3	89,2	89,7
Belje plus d.o.o. - Brod Pustara 1	88,8	84,8	81,1
PIK Vinkovci plus - Čeretinci	48,6	89,3	89,4
Vupik plus d.o.o. - Ovčara	46,3	84,4	93,5
Belje plus d.o.o. - Podlugovi	50,5	87,8	83,9
Belje plus d.o.o. - Malo Kneževo	51,3	88,3	90,8
Belje plus d.o.o. - Haljevo	52,7	91,5	89,2
Belje plus d.o.o. - Gaj	49,4	87,9	87,9
Kaznionica u Požegi	44,8	71,8	75,0
Lipovača Prkos d.o.o.	45,0	82,0	95,0
Žito d.o.o - Velika Branjevina	40,0	87,2	90,0
Žito d.o.o - Magadenovac	48,0	86,0	93,0
Žito d.o.o - Forkuševci	45,0	85,0	90,1
Krmiva	42,0	91,3	89,6
Stočar - Zbelava	36,0	80,0	82,0
THS d.d. Farma Belica	80,0	78,0	84,0
Stočar - Repro centar Kaštelanec	45,0	80,0	82,0
Prosječno / Average	50,8	85,1	85,9

izvor / source: HAPIH i velike farme

Grafikon 14. Trendovi remonta i oprasivosti, % / Trends in substitution and farrowing rate

izvor / source: HAPIH i velike farme

3.6. REZULTATI PERFORMANCE FIELD TESTIRANJA PERFORMANCE FIELD TEST RESULTS

Test nerastića i nazimica / Test of young boars and gilts

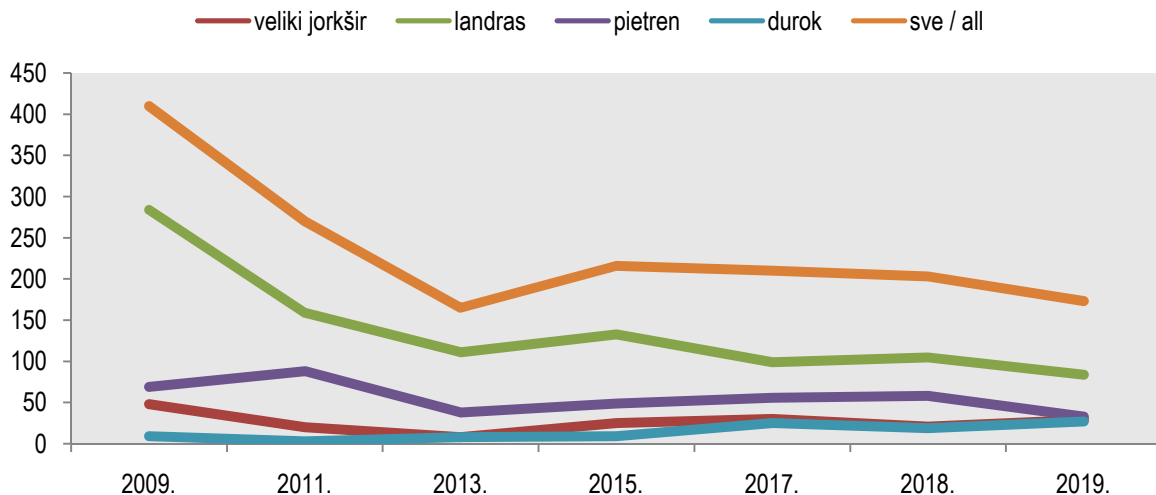
Izračun uzgojne vrijednosti primjenom metode najboljeg linearnog nepristranog predviđanja - BLUP (Best linear unbiased prediction) napravljeno je za odabrano muško i žensko uzgojno valjano grlo (nerastića i nazimicu) u Upravi za stočarstvo i kvalitetu hrane Ministarstva poljoprivrede. Odabir grla za test te izmjere na kraju testa obavili su djelatnici područnih ureda Centra za stočarstvo HAPIH-a na obiteljskim gospodarstvima, odnosno djelatnici HAPIH-a u suradnji s djelatnicima velikih farmi na kojima se provodi testiranje uzgojno valjanih svinja. Za terminalne pasmine (pietren i durok) radi se izračun uzgojne vrijednosti za dnevni prirast i mesnatost, a za majčinske pasmine uz navedene osobine i za plodnost.

Tablica 26. Rezultati field testa nerastića / Field test results of young boars

Pasma Breed	Broj nerastića/ No. of young boars	Životni dnevni prirast (gr) / Life gain (gr)	Pros.debljina slanine (mm)/ Average backfat (mm)	Težina na kraju testa (kg) / Weight at the end of test	Starost na kraju testa (dana)/Age at the end of test (days)
veliki jorkšir	29	600	10,3	108	190
landras	84	630	10,9	110	178
pietren	33	601	7,5	103	176
durok	27	654	8,7	102	159
Sve / All	173				

izvor / source: HAPIH

Grafikon 15. Kretanje broj testiranih nerastića / Number of young boars tested

izvor / source: HAPIH

Tablica 27. Field test nazimica / Field test of gilts

Pasmina Breed	Broj nazimica (kom.) No. tested gilts	Životni dnevni prirast (g) Life gain (g)	Pros.debljina slanine (mm)/ Average backfat (mm)	Težina na kraju testa (kg) Weight at the end of test (kg)	Starost na kraju testa (dana) Age of the end of test (days)
veliki jorkšir	147	551	10,4	108	209
landras	364	589	10,9	108	189
pietren	27	600	7,4	101	170
durok	28	640	9,0	99	160
veliki jorkšir x landras	12	614	10,6	105	171
Sve / All	578				

izvor / source: HAPIH

Tablica 28. Broj nerasta u centrima za umjetno osjemenjivanje i broj prodanih doza

Breeding boars in Ai stations and the number of delivered doses

Pasmina Breed	Broj nerasta No. of boars	Isporučeno doza No. of doses	Udio u (%) Share %
veliki jorkšir	17	14.859	5,9
landras	55	41.911	19,3
pietren	30	21.869	10,5
durok	46	19.347	16,1
hibridi	137	101.241	48,1
Sve / All	285	199.227	100,0

izvor / source: HAPIH

3.7. PROMET UZGOJNO VALJANIH SVINJA TRADE OF THE HERDBOOK PIGS

Tablica 29. Promet (prodaja) uzgojno valjanih svinja / Trade of the herdbook pigs

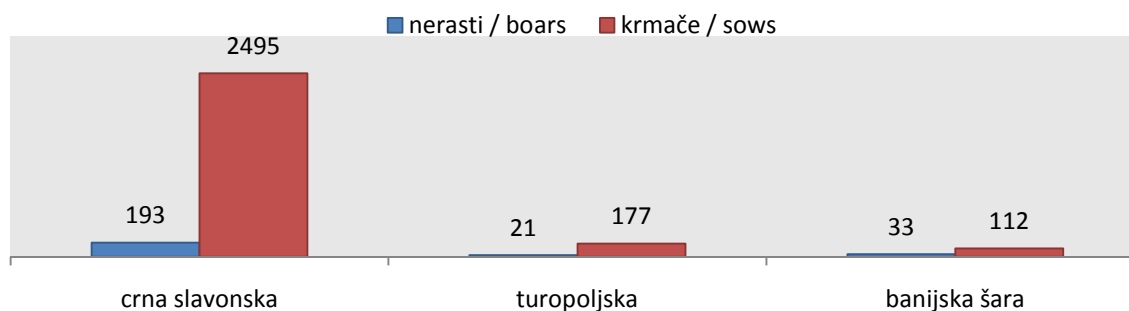
Pasmina Breed	Nerasti Boars	Nazimice Gilts	Ukupno Total
veliki jorkšir	29	75	104
landras	71	141	212
pietren	26	1	27
durok	27	8	35
turopoljka	10	47	57
banijska šara	25	74	99
mangulica	7	3	10
crna slavonska	59	285	344
križanci	1	18	19
Sve / All	255	652	907

izvor / source: HAPIH, napomena - uključeni su podaci samo za uzgojna udruženja

3.8. IZVORNE PASMINE / LOCAL BREEDS

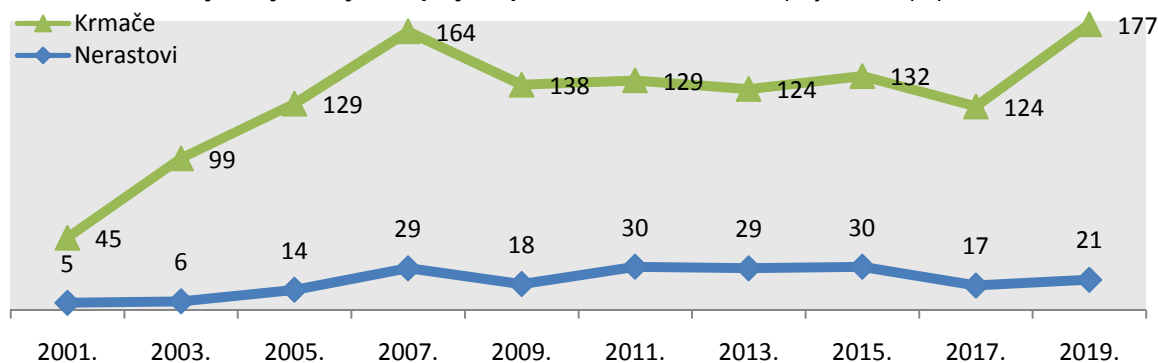
Izvorne i zaštićene pasmine svinja predstavljaju genetsko nasljeđe, koje je na nekom području stvarano stotinama godina. Uzgoj izvornih pasmina ima za cilj očuvanje biološke raznolikosti, a njihovo očuvanje značajno je povijesnog, gospodarskog, kulturnog stajališta. Crna slavonska, turopoljska svinja i banijska šara priznate su izvorne pasmine, koje se već stoljećima uzgajaju na prostoru Republike Hrvatske. Pasma mangulica nije hrvatska izvorna pasmina, ali je tradicija njezina uzgoja na našim područjima vrlo bogata. U konačnici lasasta mangulica bila je temeljna pasmina sa stvaranje crne slavonske svinje. Djelatnici Centra za stočarstvo HAPIH-a u suradnji s uzgojnim udruženjima izvornih pasmina sudjeluju u provedbi uzgojnih programa s ciljem održivosti i očuvanja izvornih pasmina svinja.

Grafikon 16. Broj nerasta i krmača izvornih pasmina / The number of boars and sows of local breeds

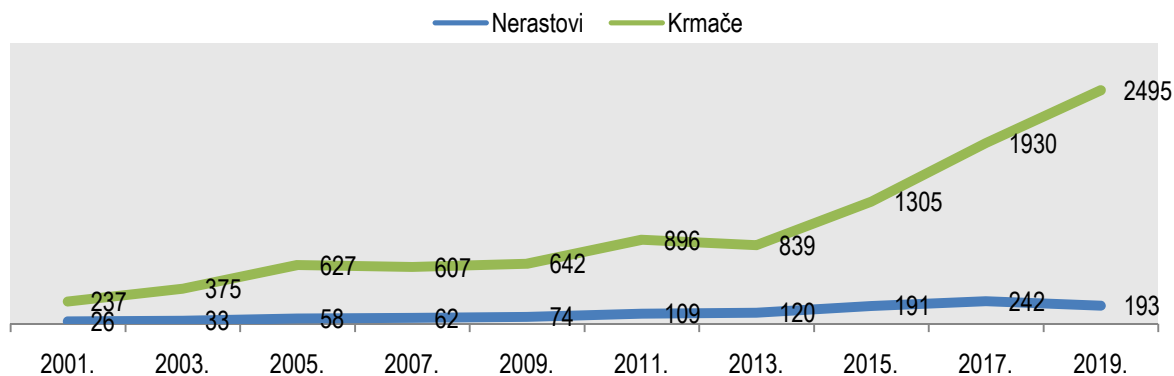
izvor / source: MP i HAPIH

Grafikon 17. Kretanje broja svinja turopoljske pasmine / Trends in Turopolje breed population size

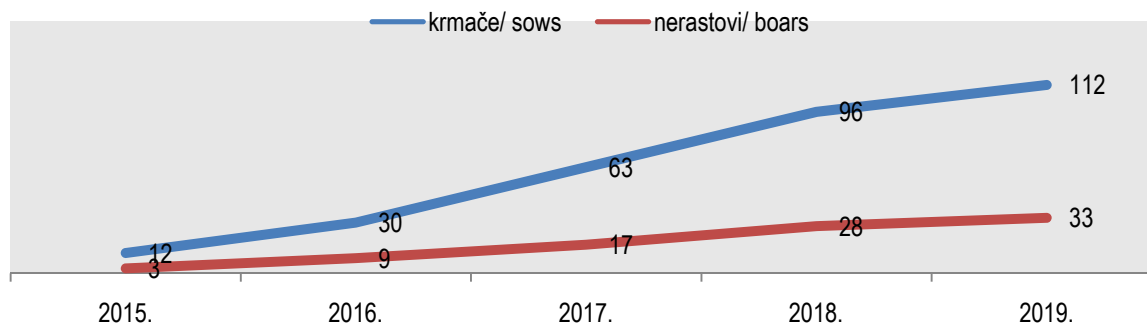
izvor / source: MP i HAPIH

Grafikon 18. Kretanje broja crne slavonske svinje / Trends Black Slavonian breed population size

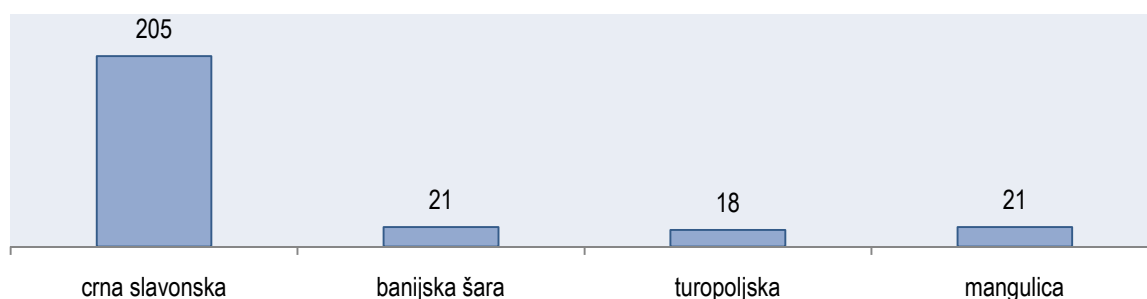
izvor / source: MP i HAPIH

Grafikon 19. Kretanje broja svinja banijske šare / Trends in Banijska Šara breed population size

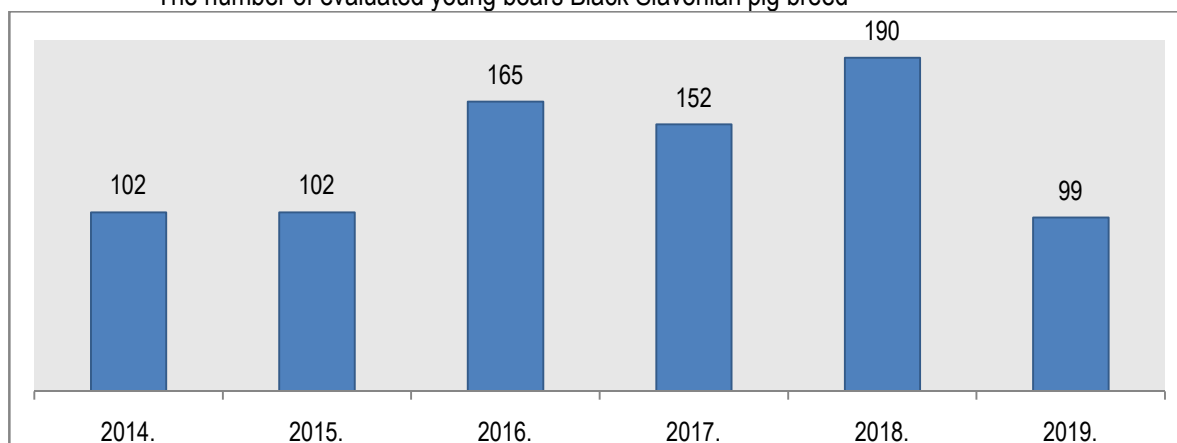
izvor / source: MP i HAPIH

Grafikon 20. Broj uzgajivača izvornih pasmina / The number of breeders of local breeds

izvor / source: MP i HAPIH

Grafikon 21. Broj ocjenjenih nerastića crne slavonske svinje
The number of evaluated young boars Black Slavonian pig breed

izvor / source: MP i HAPIH

Tablica 30. Proizvodnja prasadi matičnih krmača prema pasmini / Piglet production of headdress sows by breeds

Prasenja Farrow	Broj krmača No. of sows	Broj legala No. of litters	Prosječan broj legala Average no. of litters	Broj prasadi / Number piglets								
				Ukupno Total			Prosječno po krmači Average per sows			Prosječno po leglu Average per litters		
				Opraseto Born	Živo opraseno Born alive	Odbijeno Weaned	Opraseto Born	Živo opraseno Born alive	Odbijeno Weaned	Opraseto Born	Živo opraseno Born alive	Odbijeno Weaned
banijska šara svinja												
Sva legla / All litters	91	115	1,3	947	808	560	10,4	8,9	6,1	8,2	7,0	4,9
Prva legla / First litters	45	45	1,0	347	291	218	7,7	6,5	4,8	7,7	6,5	4,8
turopoljska svinja												
Sva legla / All litters	70	72	1,0	387	332	243	5,5	4,7	3,5	5,4	4,4	3,4
Prva legla / First litters	34	34	1,0	159	129	89	4,7	3,8	2,6	4,7	3,8	2,6
crna slavonska												
Sva legla / All litters	2.166	2.506	1,2	17.509	15.927	13.872	8,1	7,3	6,4	6,9	6,4	5,5
Prva legla / First litters	614	614	1,0	4.330	3.946	3.488	7,0	6,4	5,7	7,0	6,4	5,7
mangulica												
Sva legla / All litters	60	61	1,02	301	264	256	5,0	4,4	4,3	4,9	4,3	4,2
Prva legla / First litters	5	5	1,0	33	20	20	6,6	4,0	4,0	6,6	4,0	4,0

izvor / source: HAPIH

3.9. LABORATORIJSKO TESTIRANJE NA STRES OSJETLJIVOST LABORATORY TESTING ON STRESS SENSITIVITY

Maligna hipertermija (stres sindrom ili stresna osjetljivost) nasljedna je neuromuskularna bolest koja se može dijagnosticirati pomoću genetske analize. Bolest se najčešće očituje jakim kontrakcijom mišića, povišenjem tjelesne temperature i acidozom. Za pojavu maligne hipertermije u svinja dominantno je odgovoran gen RYR1 (rijanodinski receptor) smješten na šestom kromosomu. Ta mutacija kod svinja uzrokuje blijedo, meko i vodnjikavo meso, odnosno meso manje tehnološke vrijednosti. Kod svinja koje su dominantni homozigoti (NN), bolest maligne hipertermije se ne javlja te se analizom dobije negativan rezultat. Kod svinja koji su heterozigotni (Nn) nositelji mutacije, odnosno imaju jedan normalan i jedan mutirani gen, bolest se ne javlja, ali na svoje potomstvo mogu prenijeti mutirani gen. U recesivnih homozigota (nn) oba gena su mutirana i životinje su podložne bolesti. Laboratorij Odjela za Središnju banku animalnih gena Uprave za stočarstvu i kvalitetu hrane Ministarstva poljoprivrede u suradnji s Centrom za stočarstvo HAPIH-a provodi testiranje rasplodnih svinja na stres osjetljivost ili malignu hipertermiju u sklopu uzgojnog programa.

Tablica 31. Broj rasplodnih svinja testiranih na stres osjetljivost prema pasmini

The number of breeding pigs tested on stress sensitivity by breed

Pasmina / Breed	Genotip / Genotype					Sve / All
	NN		Nn		nn	
	Broj / No	%	Broj / No	%	Broj / No	
durok	31	100				31
landras	81	100				81
pietren x durok	5	100				5
pietren	19	73,1	7	26,9		26
veliki jorkšir	26	100				26
sve / all	162	95,9	7	4,1		169

izvor / source: MP i HAPIH

4. AKTIVNOSTI SEKTORA ZA PODRŠKU POSLOVNIH PROCESA

THE ACTIVITIES OF BUSINESS PROCESSES SUPPORT SECTOR

Sektor za podršku poslovnih procesa (Sektor) zadužen je za koordinaciju rada područnih ureda Centra za stočarstvo Hrvatske agencije za poljoprivredu i hranu (HAPIH) te koordinaciju provedbe aktivnosti u stočarstvu iz nadležnosti HAPIH-a na području Republike Hrvatske. Sektor obavlja koordinaciju aktivnosti između područnih ureda HAPIH-a i drugih suradničkih institucija na području tehničke potpore u provedbi sustava potpora i mjera u poljoprivredi te obavlja koordinaciju aktivnosti između područnih ureda i ostalih organizacijskih jedinica, službi i odjela središnjice HAPIH-a. Sektor je od 1. siječnja 2019. godine sukladno odredbama Zakona o Hrvatskoj agenciji za poljoprivredu i hranu, ukidanjem Hrvatske poljoprivredne agencije, svoj rad nastavio u okviru HAPIH-a. 2019. godinu obilježile su značajne promjene i prilagodbe novim okolnostima poslovanja, prije svega promjenama u organizaciji poslovanja, načinu financiranja, tehničkoj i programskoj podršci te sustavima upravljanja svim resursima.

Sektor kroz aktivnosti područnih ureda koordinira primjenu mjera kojima se provode programi označavanja i evidencije, uzgoja i selekcije domaćih životinja s ciljem organizacije i provedbe testiranja, prikupljanja i obrade rezultata testova, a temeljem čijih rezultata se vrši procjena uzgojnih vrijednosti domaćih životinja. Sektor koordinira provedbenim procesima registracije uzgajivača i njihovih farmi domaćih životinja i ažuriranja podataka u Registru farmi kao sastavnom dijelu Jedinog registra domaćih životinja. Sektor sudjeluje u koordinaciji provedbe testova na rast i razvoj, kao i testova na potomstvo domaćih životinja temeljem utvrđenih programa uzgoja i selekcije domaćih životinja, a što podrazumijeva kontrolu proizvodnih svojstava domaćih životinja. Sudjeluje u provedbi sustava kontrole kakvoće svježeg sirovog mlijeka, izmjere i ocjene vanjštine domaćih životinja, obrade podataka radi upisa u matični upisnik, obradu i izračun laktacijskih zaključaka krava, ovaca i koza obuhvaćenih kontrolom mliječnosti, ispisu zootehnički certifikata uzgojno valjanih domaćih životinja. Koordinira primjenu i provedbu stočarskih mjera kroz aktivnosti područnih ureda Centra za stočarstvo HAPIH-a. U organizaciji sektora provodi se sustav kontrole koji osigurava sukladno certificiranim procedurama, nepristrano, objektivno, precizno i stručno prikupljanje te evidentiranje podataka o podrijetlu i proizvodnosti domaćih životinja.

Djelatnici područnih ureda u koordinaciji Sektora u 2019. godini obavili su certificiranje 5.353 gospodarstava, u sklopu provedbe Farmskog sustava osiguravanja kvalitete, u cilju ostvarivanja prava na proizvodno vezanu potporu u proizvodnji junećeg mesa. Uz koordinaciju Sektora djelatnici područnih ureda sudjelovali su u prikupljanju bioloških uzoraka izvornih pasmina domaćih životinja za potrebe Banke animalnih gena u RH, pri čemu su područni uredi ukupno prikupili 1.423 bioloških uzorka. U periodu od ožujka do lipnja 2019. godine aktivnosti djelatnika Područnih ureda i Sektora usmjerene su, uz redovne aktivnosti, i na poslove u okviru Sporazuma o poslovnoj suradnji između HAPIH-a i Agencije za plaćanja u poljoprivredi, ribarstvu i ruralnom razvoju. Aktivnosti obuhvaćaju pružanje pomoći poljoprivrednim gospodarstvima pri popunjavanju Jedinog zahtjeva za ostvarivanje prava na izravne potpore i pojedinih mjera ruralnog razvoja, klasične kontrole poljoprivrednih površina i stoke, kontrole i savjetovanja poljoprivrednika u poštivanju odredbi iz višestruke sukladnosti. U periodu od 4. ožujka do 10. lipnja 2019. godine u 27 svojih ureda djelatnici HAPIH-a su osigurali pomoć pri popunjavanju Jedinog zahtjeva za 10.080 poljoprivredna gospodarstva. Sektor je tijekom 2019. godine koordinirao svim aktivnostima i radom djelatnika područnih ureda HAPIH-a u provedbi klasičnih kontrola na terenu Jedinog zahtjeva za izravne potpore i pojedine mjere

ruralnog razvoja i kontrolama višestruke sukladnosti. Tijekom 2019. godine održane su edukacije kontrolora HAPIH-a, te su ovlaštteni kontrolori HAPIH-a od 10. srpnja do 27. prosinca 2019. godine na poljoprivrednim gospodarstvima s područja cijele RH ukupno obavili 2.434 klasičnih kontrola poljoprivrednih površina i stada domaćih životinja.

Tablica 32. Broj poljoprivrednih gospodarstava s ostvarenom pomoći pri popunjavanju zahtjeva za izravna plaćanja (AGRONET) u 2019. godini, obavljenoj klasičnoj kontroli na terenu

Number of farms with CAAF assistance in filling applications for direct payments (AGRONET), the number of classic controls (OTSC) in year 2019.

Rb./ No.	Županija County	Ured Office	Agronet / Direct payments		KKNT/ OTSC
			Br. pomoći / No. of assistance	Br. kontrola/ No. of controls	
1.	Bjelovarsko-bilogorska	Bjelovar	251	195	
		Daruvar	391	136	
2.	Brodsko-posavska	Slavonski Brod	323	113	
3.	Dubrovačko-neretvanska	Dubrovnik	40	45	
4.	Istarska	Pazin	233	90	
5.	Karlovačka	Karlovac	625	145	
6.	Koprivničko-križevačka	Koprivnica	446	81	
		Križevci	869	45	
		Đurđevac	351	107	
7.	Krapinsko-zagorska	Krapina	37	13	
8.	Ličko-senjska	Gospić	538	375	
9.	Međimurska	Čakovec	297	68	
10.	Osječko-baranjska	Darda	200	62	
		Donji Miholjac	643	92	
11.	Požeško-slavonska	Požega	95	19	
12.	Primorsko-goranska	Delnice	159	107	
13.	Sisačko-moslavačka	Sisak	336	51	
14.	Splitsko-dalmatinska	Split	306	179	
15.	Šibensko-kninska	Šibenik	148	38	
16.	Varaždinska	Varaždin	401	89	
17.	Virovitičko-podravska	Virovitica	559	34	
18.	Vukovarsko-srijemska	Vinkovci	176	130	
19.	Zadarska	Zadar	229	104	
20.	Zagrebačka	Sv. Ivan Zelina	1234	63	
		Velika Gorica	309	83	
		Vrbovec	784	79	
Sve / All			10.080	2.434	

izvor / source: HAPIH

Tablica 33. Banka gena - broj prikupljenih bioloških uzoraka izvornih pasmina domaćih životinja u 2019.
Gene Bank – the number of collected biological samples of native breeds of farm animals in 2019.

Rb./ No.	Županija/ County	Ured/ Office	Tip uzorka / Type of sample		Sve / All
			Dlaka / Hair	Tkivo / Tissue	
1.	Bjelovarsko-bilogorska	Bjelovar	2	20	22
		Daruvar	17	54	71
2.	Koprivničko-križevačka	Križevci	1	10	11
		Đurđevac	4	0	4
3.	Osječko-baranjska	Darda	0	54	54

Rb./ No.	Županija/ County	Ured/ Office	Tip uzorka / Type of sample		Sve / All
			Dlaka / Hair	Tkivo / Tissue	
		Donji Miholjac	2	0	2
4.	Primorsko-goranska	Delnice	0	99	99
5.	Dubrovačko-neretvanska	Dubrovnik	0	89	89
6.	Ličko-senjska	Gospić	0	150	150
7.	Karlovačka	Karlovac	33	86	119
8.	Istarska	Pazin	135	88	223
9.	Šibensko-kninska	Šibenik	71	157	228
10.	Sisačko-moslavačka	Sisak	41	138	179
11.	Brodsko-posavska	Slavonski Brod	0	15	15
12.	Splitsko-dalmatinska	Split	0	9	9
13.	Zagrebačka	Sv. Ivan Zelina	5	0	5
		Vrbovec	0	2	2
14.	Zadarska	Zadar	15	126	141
Sve / All			326	1.097	1.423

izvor / source: HAPIH

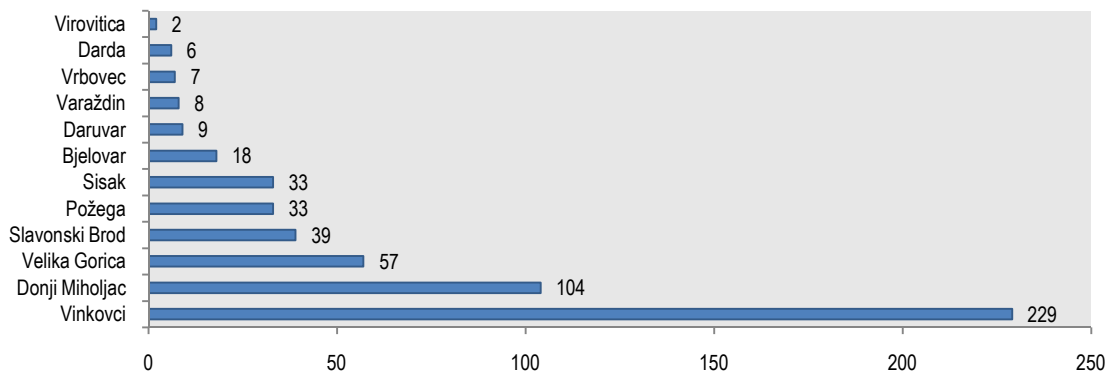
4.1. PROVEDBA OZNAČAVANJA I REGISTRACIJE SVINJA THE ACTIVITIES IN IDENTIFICATION AND REGISTRATION OF PIGS

Tablica 34. Broj označenih i registriranih svinja izvornih pasmina od strane djelatnika HAPIH-a prema godini / Number of marked and registered pigs (local breeds) by the employees of CAAF by year

Godina/Year	Broj grla / Number of animals
2016.	611
2017.	708
2018.	1.630
2019.	545

izvor / source: HAPIH

Grafikon 22. Broj označenih i registriranih svinja izvornih pasmina od strane djelatnika HAPIH-a prema uredu / Number of marked and registered pigs (local breeds) by the employees of CAAF by office

izvor / source: HAPIH

5. OZNAČAVANJE I REGISTRACIJA DOMAĆIH ŽIVOTINJA

IDENTIFICATION AND REGISTRATION OF DOMESTIC ANIMALS

Priprema izvješća:

MINISTARSTVO POLJOPRIVREDE

MINISTRY OF AGRICULTURE

Uprava za stočarstvo i kvalitetu hrane

Directorate for Livestock and Food Quality

Sektor za registre životinja

Sector for animal registers

5.1. REGISTAR FARMI / FARM REGISTER

Provedba sustava registracije farmi odnosno svih gospodarstava na kojima se drže domaće životinje, organizirana je u skladu s Pravilnikom o sadržaju, obliku i načinu registracije farmi (NN 96/2015, 101/2018, 44/2019) kojim su jasno definirane obveze posjednika domaćih životinja i način vođenja jedinstvene baze podataka. Registar farmi kao elektronička baza podataka sadrži sve lokacije na kojima se nalaze domaće životinje u Republici Hrvatskoj i podatke o posjednicima životinja na svakom pojedinom gospodarstvu.

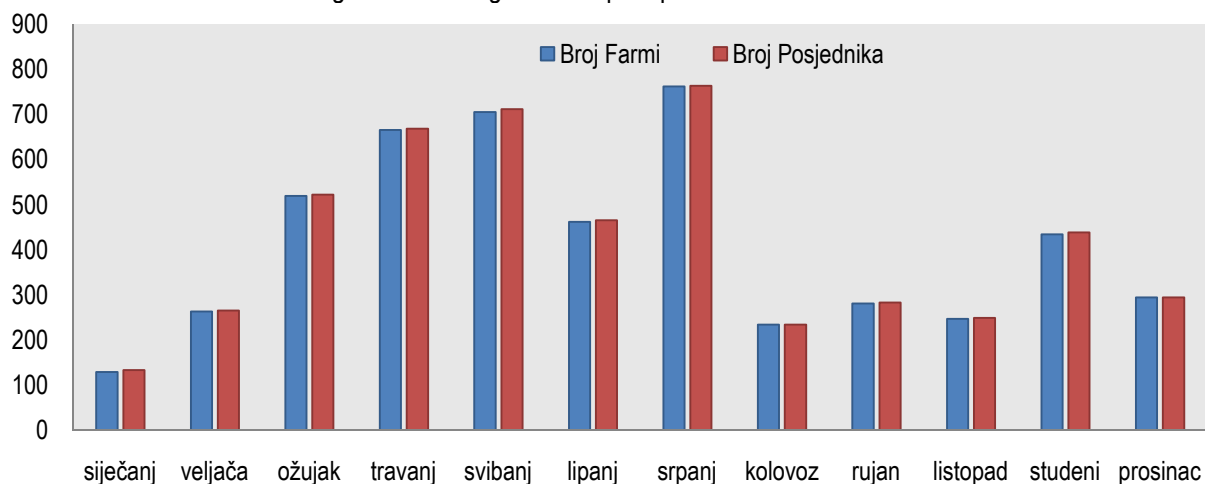
Posjednik, kao osoba odgovorna za zdravlje i dobrobit životinja na gospodarstvu, odgovoran je za prijavu i registraciju gospodarstva u Registar farmi. U Registar moraju biti upisane sve farme goveda, ovaca, koza i kopitara bez obzira na broj životinja, farme svinja, peradi uključujući valionice, farme kunića, farme za uzgoj divljači, uzgajališta riba, rakova i mekušaca, pčelinjaci i pčelinje paše, objekti za poslovanje s reproduktivnim materijalom domaćih životinja, stočni sajmovi i sabirni centri, lokacije na kojima se održavaju dražbe, izložbe, sportska natjecanja i javne smotre na koje se u tu svrhu dopremaju životinje, te ostale farme koje stavljaju životinje ili njihove proizvode u promet.

Osim podataka o posjedniku životinja i adresi lokacije na kojoj se one drže, u Registar se bilježe i zemljopisne koordinate lokacije. U Registru je na taj način moguće praćenje životinja radi suzbijanja bolesti i provedbe naređenih veterinarskih mjera. Svaka lokacija u Registru je zabilježena pod Jedinstvenim identifikacijskim brojem gospodarstva, a registrirano gospodarstvo dobiva Identifikacijsku karticu gospodarstva koja je temeljni dokument i preduvjet za sustave obveznog označavanja životinja i praćenje njihova premještanja.

Registar farmi uspostavljen je 2007. godine, a podaci navedeni u nastavku predstavljaju pregled aktivnosti u Registru farmi tijekom 2019. kao i pregled upisanih podataka od uspostave sustava do kraja 2019. godine.

Grafikon 23. Broj registriranih gospodarstava i posjednika po mjesecima

The number of registered holdings and keepers per month

izvor / source: MP

U 2019. godini u Registar stočarskih farmi kao temeljnu bazu podataka o svim lokacijama na kojima se drže domaće životinje u Republici Hrvatskoj, upisano je 4.995 gospodarstava s ukupno 5.025 posjednika.

Tablica 35. Broj registriranih gospodarstava i posjednika po županijama

The number of registered holdings and keepers per county

Županija County	Broj registriranih gospodarstava Number of registered holdings		Broj registriranih posjednika Number of registered keepers	
	2018.	2019.	2018.	2019.
Bjelovarsko-bilogorska	105	232	101	234
Brodsko-posavska	70	172	67	175
Dubrovačko-neretvanska	27	24	28	26
Grad Zagreb	48	130	114	168
Istarska	82	165	87	166
Karlovačka	109	309	103	318
Koprivničko-križevačka	103	146	98	147
Krapinsko-zagorska	120	567	127	567
Ličko-senjska	126	115	113	109
Međimurska	29	144	34	146
Osječko-baranjska	156	378	174	393
Požeško-slavonska	84	142	83	145
Primorsko-goranska	93	88	94	96
Sisačko-moslavačka	184	377	161	368
Splitsko-dalmatinska	141	217	151	232
Šibensko-kninska	95	107	92	104
Varaždinska	72	572	70	580
Virovitičko-podravaska	67	101	75	104
Vukovarsko-srijemska	117	290	122	296
Zadarska	114	155	111	158
Zagrebačka	204	564	189	571
Sve / All	2.146	4.995	2.194	5.103

izvor / source: MP

Tablica 36. Ukupan broj registriranih i deaktiviranih gospodarstava u razdoblju od 2007. do 2019. godine
The number of registered and deactivated holdings in period from 2007 to 2019

Županija County	Broj registriranih gospodarstava Number of registered holdings	Broj deaktiviranih gospodarstava Number of deactivated holdings
Bjelovarsko-bilogorska	11.855	1.009
Brodsko-posavska	10.412	515
Dubrovačko-neretvanska	1.314	49
Grad Zagreb	2.225	127
Istarska	5.429	181
Karlovačka	8.234	265
Koprivničko-križevačka	10.136	391
Krapinsko-zagorska	14.074	222
Ličko-senjska	4.896	153
Međimurska	5.918	554
Osječko-baranjska	16.525	2.549
Požeško-slavonska	5.847	447
Primorsko-goranska	2.765	160
Sisačko-moslavačka	13.212	781
Splitsko-dalmatinska	9.750	147
Šibensko-kninska	3.801	268
Varaždinska	11.189	238
Virovitičko-podravaska	9.378	464
Vukovarsko-srijemska	13.019	1.113
Zadarska	4.074	57
Zagrebačka	15.813	987
Sve / All	179.866	10.677

izvor / source: MP

Tablica 37. Ukupan broj registriranih posjednika u razdoblju od 2007. do 2019. godine
The number of registered keepers in period from 2007 to 2019

Županija County	Ukupno posjednika Number of keepers	Fizička osoba Physical person	Pravna osoba Legale person	Obrt Trades
Bjelovarsko-bilogorska	17.325	16.851	292	182
Brodsko-posavska	13.615	13.095	317	203
Dubrovačko-neretvanska	1.548	1.505	35	8
Grad Zagreb	4.177	3.782	379	16
Istarska	6.714	6.399	196	119
Karlovačka	10.340	10.150	127	63
Koprivničko-križevačka	14.904	14.018	810	76
Krapinsko-zagorska	17.408	17.220	137	51
Ličko-senjska	6.875	6.751	113	11
Međimurska	7.798	7.285	470	43
Osječko-baranjska	24.437	22.321	1.633	483
Požeško-slavonska	7.834	7.648	146	40
Primorsko-goranska	3.515	3.378	85	52
Sisačko-moslavačka	17.806	17.374	349	83
Splitsko-dalmatinska	11.338	11.099	179	60
Šibensko-kninska	4.876	4.817	30	29
Varaždinska	13.745	13.342	310	93
Virovitičko-podravaska	11.806	11.487	231	88
Vukovarsko-srijemska	17.564	17.034	314	216
Zadarska	5.478	5.403	56	19
Zagrebačka	21.218	20.761	367	90
Sve / All	240.321	231.720	6.576	2.025

izvor / source: MP

5.2. SUSTAV OBVEZNOG OZNAČAVANJA I REGISTRACIJE SVINJA THE SYSTEM OF UNIQUE IDENTIFICATION AND REGISTRATION OF PIGS

Sustav obveznog označavanja i registracije svinja uspostavljen je na temelju Europskog propisa koji je u potpunosti prenesen u hrvatsko zakonodavstvo. Pravilnik o obveznom označavanju i registraciji svinja donosi pravila jedinstvenog označavanja svinja u Republici Hrvatskoj, postupke registracije premještanja svinja te uspostavu jedinstvene baze podataka. Jedinstveni registar svinja je temeljna baza podataka iz koje su vidljivi podaci o dojavama brojnog stanja svinja na gospodarstvima te sva premještanja svinja koja uključuju promet s gospodarstva na gospodarstvo, uvoz, izvoz i

klanja svinja. Jedinstveni sustav označavanja podrazumijeva označavanje svake svinje ušnom markicom i/ili tetovirnim brojem. Ušna markica stavlja se na desno uho i na njoj se nalazi Jedinstveni identifikacijski broj gospodarstva (JIBG) na kojem su svinje rođene. Sve svinje rođene na jednom gospodarstvu označene su istim brojem. Svinje se označavaju najkasnije prije odlaska s gospodarstva na kojem su rođene. Markice moraju biti čitljive tijekom cijelog života svinje, a u slučaju gubitka ušne markice, aplicira se ušna markica s brojem gospodarstva na kojem se svinja nalazi.

Označavanje svinja provode posjednici kojima je ovaj postupak odobren od strane Ministarstva poljoprivrede, Uprave za stočarstvo i kvalitetu hrane, zatim ovlaštene veterinarske organizacije i veterinarske službe te djelatnici Hrvatske agencije za poljoprivredu i hranu. Tijekom 2019. godine održano je 12 edukacija na kojima je sudjelovalo 407 posjednika koji su ostvarili mogućnost označavanja svinja na vlastitom gospodarstvu. Za pravilno i pravovremeno označavanje svinja odgovoran je njihov posjednik koji između ostalog ima i obvezu vođenja Registra svinja na gospodarstvu u koji upisuje podatke o svim svinjama na njegovu gospodarstvu. Registar sadrži i podatke o svakom premještanju svinja bilo da se radi o premještanju na novo gospodarstvo, klanju na gospodarstvu, uginuću, krađi / gubitku, odlasku na klanje ili izvozu. Prilikom spomenutih premještanja svinje mora pratiti Putni list kojeg ispunjava posjednik s čijeg se gospodarstva svinje premještaju. Točna i pravovremena prijava svakog premještanja svinja temelj je za točnu i ažurnu bazu podataka o svinjama.

Jednom godišnje, svaki posjednik dostavlja u Jedinstveni registar svinja godišnju dojavu o brojnom stanju svinja na svom gospodarstvu.

U nastavku su predstavljeni podaci upisani u Jedinstveni registar svinja tijekom 2019. godine, a koji su rezultat aktivnosti svih sudionika jedinstvenog sustava označavanja i registracije svinja.

Tablica 38. Promet svinja u 2019. godini po županiji / Movement of pigs in 2019 per county

Županija County	Promet između gospodarstava Movemet of pigs between holdings	Promet svinja u klaonice Movement to the slaughterhouses	Uvoz Import	Izvoz Export
Bjelovarsko-bilogorska	20.821	23.531	10.493	335
Brodsko-posavska	40.956	24.065	34.837	15.024
Dubrovačko-neretvanska	82	1.372	0	0
Grad Zagreb	11.570	6.610	0	0
Istarska	15.036	592	60	0
Karlovačka	10.980	10.090	303	6.036
Koprivničko-križevačka	27.757	0	4.386	0
Krapinsko-zagorska	15.502	2.105	14.588	12.035
Ličko-senjska	4.855	1.518	0	0

Županija County	Promet između gospodarstava Movemet of pigs between holdings	Promet svinja u klaonice Movement to the slaughterhouses	Uvoz Import	Izvoz Export
Međimurska	27.437	183.745	133.788	139
Osječko-baranjska	376.910	77.156	49.448	140.499
Požeško-slavonska	5.914	0	6.298	1.105
Primorsko-goranska	2.410	2.810	0	0
Sisačko-moslavačka	8.099	8.359	1.349	0
Splitsko-dalmatinska	21.853	23.304	2.190	0
Šibensko-kninska	2.670	7.527	0	0
Varaždinska	36.293	1.976	1.684	5.283
Virovitičko-podravska	6.137	20.150	1.644	2.076
Vukovarsko-srijemska	119.299	21.043	32.445	5.856
Zadarska	4.900	10.583	0	0
Zagrebačka	27.288	463.431	18.195	3.012
Sve / All	786.769	889.967	311.708	191.400

izvor / source: MP

Tijekom 2019. godine ukupno je registrirano premještanje 2.179.844 svinje.

Tablica 39. Broj svinja temeljem godišnje dojave brojnog stanja svinja po kategorijama

The number of pigs based on annual report from the holdings by category

Kategorija	Broj svinja
Odojci do 20 kg	304.951
Svinje 21-50 kg	244.970
Svinje za tov 51-80 kg	163.124
Svinje za tov 81-110 kg	148.142
Svinje za tov preko 110 kg	89.118
Nazimice	14.134
Suprasne nazimice	13.672
Krmače	49.413
Suprasne krmače	44.029
Nerastovi	2.856
Sve / All	1.074.409

izvor / source: MP

Obveza svakog posjednika svinja je jednom godišnje dojaviti brojno stanje svinja na gospodarstvu. Tijekom 2019. godine prijavljena je i evidentirana 19.351 godišnja dojava brojnog stanja svinja, putem kojih je prijavljeno 1.074.409 svinja.

6. KLASIRANJE SVINJSKIH TRUPOVA CLASSIFICATION OF PIG CARCASSES

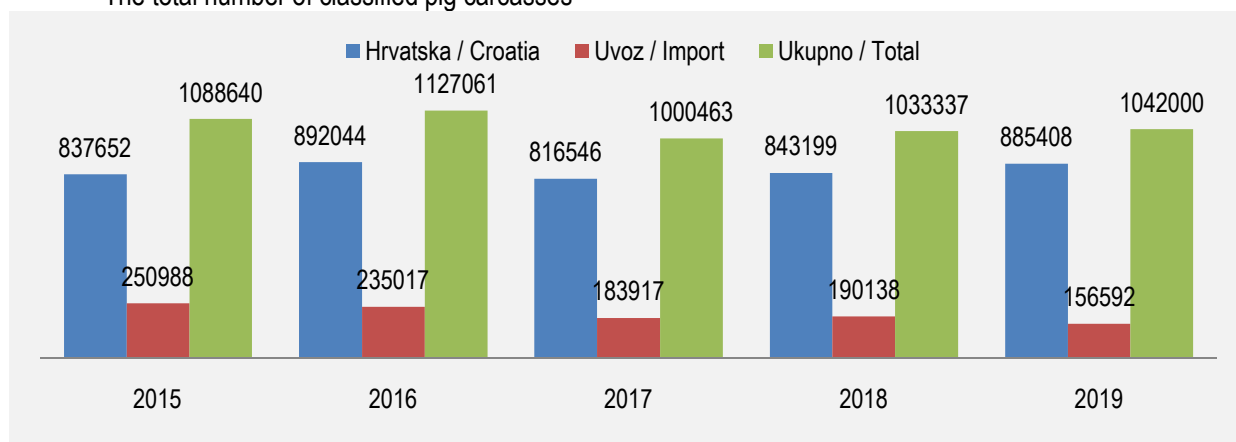
Priprema izvješća:

MINISTARSTVO POLJOPRIVREDE
MINISTRY OF AGRICULTURE
Uprava za stočarstvo i kvalitetu hrane
Directorate for Livestock and Food Quality
Sektor za registre životinja
Sector for animal registers

Prema obrađenim podacima sustava razvrstavanja, zamjetan je porast ukupnog broja razvrstavanja svinjskih trupova u 2019. godini u odnosu na prethodnu godinu. Zabilježeno je povećanje broja razvrstanih svinjskih trupova u nekim kategorijama, a povećanje kategorije T1 – utovljene svinje koja najviše pridonosi količini proizvedenog svinjskog mesa u ukupnoj bilanci proizvodnje. U pogledu kvalitete svinjskih trupova definirane postotnim udjelima mišićnog tkiva u trupovima, podaci o kategoriji utovljenih svinja (T1) govore nam da prosječan postotni udio mišićnog tkiva u svinjskim polovicama spomenute kategorije iznosi 59,06%. U usporedbi sa prethodnim godinama ovaj podatak odnosno obilježje kvalitete predstavlja određenu konstantu i značajan su pokazatelj trenutnog stanja svinjogojske proizvodnje u Republici Hrvatskoj. Ostali podaci o razvrstavanju svinjskih trupova za 2019. godinu prikazani su u slijedećim grafikonima i tablicama.

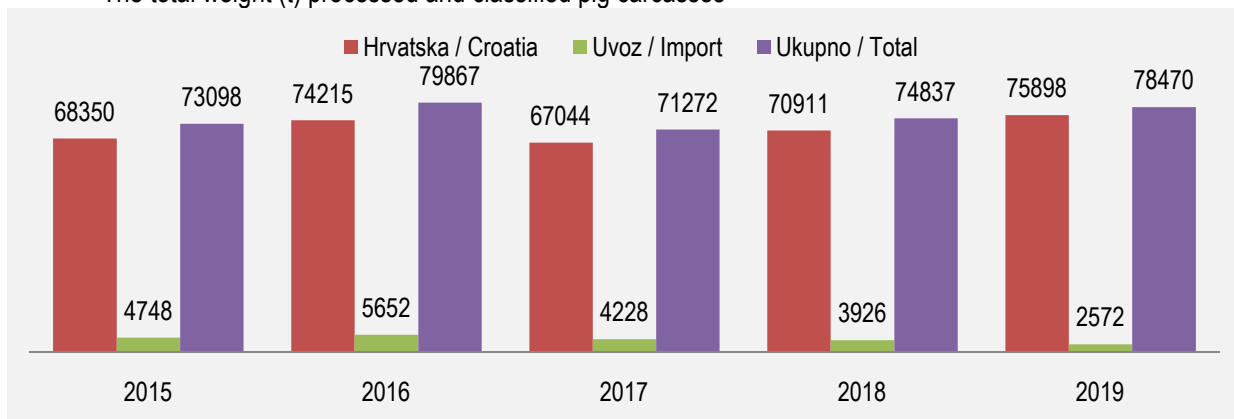
Grafikon 24. Ukupan broj klasiranih svinjskih trupova
The total number of classified pig carcasses

izvor / source: MP

Grafikon 25. Ukupna masa (t) klaonički obrađenih i klasiranih svinjskih trupova

The total weight (t) processed and classified pig carcasses

izvor / source: MP

Tablica 40. Ukupan broj klasiranih svinjskih trupova po mjesecima

The total number of classified pig carcasses per month

Mjesec / Month	Godina / Year				
	2015.	2016.	2017.	2018.	2019.
Siječanj	79.704	79.372	81.002	85.710	82.421
Veljača	71.293	79.239	68.968	64.759	72.559
Ožujak	86.005	100.041	75.725	84.062	75.894
Travanj	81.811	84.049	70.647	70.656	88.561
Svibanj	76.649	87.781	77.089	78.327	81.384
Lipanj	82.396	85.792	76.282	68.483	73.300
Srpanj	83.283	80.928	70.531	79.022	87.591
Kolovoz	84.444	98.578	89.366	85.217	86.605
Rujan	93.091	91.277	78.890	85.441	78.374
Listopad	91.750	88.258	88.644	94.369	93.044
Studen	101.021	102.092	91.341	93.955	95.095
Prosinac	157.193	149.656	131.978	143.336	127.172

izvor / source: MP

Tablica 41. Ukupan broj klasiranih svinjskih trupova RH - Uvoz po mjesecima

The total number classified pig carcasses origination from Croatia and import per month

Mjesec / Month	Hrvatska / Croatia					Uvoz / Import				
	2015.	2016.	2017.	2018.	2019.	2015.	2016.	2017.	2018.	2019.
Siječanj	69.046	68.937	71.282	73.024	72.410	10.658	10.435	9.720	12.686	10.011
Veljača	59.560	66.838	56.643	58.301	63.101	11.733	12.401	12.325	6.458	9.458
Ožujak	66.729	74.768	63.009	70.680	66.844	19.276	25.273	12.716	13.382	9.050
Travanj	65.838	68.490	59.399	61.155	71.655	15.973	15.559	11.248	9.501	16.906
Svibanj	60.509	66.390	64.492	66.513	70.670	16.140	21.391	12.597	11.814	10.714
Lipanj	63.328	67.467	65.493	58.989	62.170	19.068	18.325	10.789	9.494	11.130
Srpanj	66.801	66.327	59.301	68.681	77.192	16.482	14.601	11.230	10.341	10.399
Kolovoz	66.199	75.382	70.538	69.798	70.826	18.245	23.196	18.828	15.419	15.779
Rujan	67.187	71.278	64.756	66.773	65.614	25.904	19.999	14.134	18.668	12.760
Listopad	67.968	70.359	69.109	74.858	76.456	23.782	17.899	19.535	19.511	16.588
Studen	81.371	82.269	74.278	78.767	84.971	19.650	19.823	17.063	15.188	10.124
Prosinac	103.118	113.541	98.246	95.660	103.499	54.075	36.115	33.732	47.676	23.673

izvor / source: MP

Tablica 42. Ukupan broj klasiranih svinjskih trupova po kategorijama

The total number of classified pig carcasses by category

Kategorija / Category	Oznaka / Label	2015.	2016.	2017.	2018.	2019.
Odojci	O	298.180	278.878	231.512	236.586	213.836
Prasad	P	50.804	52.314	44.788	44.839	36.956
Utovljene svinje	T1	703.796	742.201	687.232	711.497	744.613
Utovljene svinje većih završnih težina	T2	21.766	38.564	25.067	28.558	31.836
Krmače	K	12.522	13.108	9.414	9.481	12.050
Mladi nerastovi	N	30	33	34	44	9
Stariji nerastovi i kastrati	NK	1.542	1.965	2.416	2.332	2.700

izvor / source: MP

Tablica 43. Broj klaonički obrađenih i klasiranih svinjskih trupova kategorije (T1) po klasama i prosječnom postotku mesnatosti

The total number of processed and classified T1 category pig by class and average lean meat

Klasa / Class	Godina / Year									
	2015.		2016.		2017.		2018.		2019.	
	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%
S	223.305	62,04	218.852	61,94	238.571	61,97	275.582	61,93	292.399	61,91
E	365.012	57,6	401.033	57,59	367.773	57,69	375.196	57,82	388.376	57,87
U	104.379	53,22	110.641	53,27	74.205	53,39	56.194	53,48	58.234	53,44
R	10.416	48,16	10.219	48,16	4.603	48,2	2.117	48,36	2.914	48,1
O	112	42,64	118	42,86	183	42,6	284	42,62	366	42,51
P	87	35,01	119	35,75	97	36,64	254	35,8	377	36
NU ¹	155	0	220	0	268	0	466	0	329	0
OG ²	330	0	999	0	1.532	0	1.404	0	1.609	0
Ø mesnatost %, meatiness	58,22		58,09		58,64		59,03		59,06	

izvor / source: MP

¹NU – neupotrebljivi svinjski trupovi nakon veterinarskog pregleda / unusable pig carcasses after veterinary examination²OG – oguljeni svinjski trupovi / peeled pig carcasses

7. STOČARSKE IZLOŽBE / LIVESTOCK EXHIBITIONS

Centar za stočarstvo HAPIH-a zajedno sa uzgojnim udruženjima i organizatorima na lokalnoj, regionalnoj ili nacionalnoj razini (općine, gradovi, županije, sajmovi) sudjeluje u pripremi i organizaciji 20-tak izložbi godišnje. Izložbe predstavljaju važnu aktivnost u promociji uzgoja te približavanju ruralnog načina života stanovnicima urbanih sredina. Za uzgajivače su one mjesto predstavljanja gospodarstva i najboljih grla, kako posjetiteljima tako i potencijalnim kupcima rasplodnih životinja.

Tablica 44. Stočarske izložbe u 2019. godini / Livestock exhibitions in 2019.

Datum izložbe	Naziv izložbe	Mjesto
03-05.05.2019.	23. Dani travnjaka Koprivničko-križevačke županije / Bambino kup	Koprivnica
10-11.05.2019.	11. Sajam poljoprivrede, obrtništva i gospodarstva Đakovo-Expo / Bambino kup	Đakovo
11.05.2019.	19. izložba stoke i 21. izložba konja Krapinsko-zagorske županije / Bambino kup	Zlatar
12.05.2019.	Državna izložba lipicanaca i Međuzupanijska izložba hrvatskog hladnokrvnjaka i hrvatskog posavca „Slavonski Brod 2019“	Slavonski Brod
18.05.2019.	12. Županijska izložba stoke / Bambino kup	Popovača
25.05.2019.	18. Izložba rapske ovce	Rab
01.06.2019.	5. Smotra konja i 4. Bambino kup Ličko-senjske županije	Krivi Put – Senj
09.06.2019.	4. Smotra banijske šare svinje	Petrinja
15.06.2019.	Dan Općine Gola / 11. Bambino kup	Gola
15.06.2019.	15. Smotra konja pasmine HH i ostalih pasmina konjogojske Udruge Vrbovec	Vrbovec
12.07.2019.	19. Izložba paške ovce i paškog sira	Novalja
13.07.2019.	Državna konjogojska izložba Sunja 2019.	Sunja
28.07.2019.	21. Izložba rasplodnih grla istarskog goveda Mandalenjina 2019.	Višnja
06.-08.09.2019.	27. Državna stočarska izložba u sklopu Jesenskog međunarodnog sajma	Gudovac
22.09.2019.	3. Smotra Istarske ovce	Svetičenat
25.09.2019.	Svjetski dan školskog mlijeka / Bambino kup	Bundek
05.10.2019.	Izložba buše, ličke pramenke i bambino kup	Gospić
06.10.2019.	11. državna i 15. županijska smotra Istarskih magaraca	Juršići
09.-11.11.2019.	6. državna izložba izvornih pasmina peradi	Križevci

izvor / source: HAPIH

Među navedenim izložbama posebno mjesto pripada Državnoj stočarskoj izložbi u Gudovcu.

7.1. DRŽAVNA STOČARSKA IZLOŽBA NATIONAL LIVESTOCK SHOW

U sklopu Jesenskog međunarodnog bjelovarskog sajma u Gudovcu 6 - 8. rujna 2019. godine održana je 27. Državna stočarska izložba. Sajam je svečano otvorila predsjednica Republike Hrvatske g-đa Kolinda Grabar - Kitarović, a pored hrvatskih izlagača predstavili su se mnogobrojni izlagači iz susjednih zemalja. Otvorenju sajma nazočili su i drugi visoki uzvanici poput ministrice poljoprivrede mr. sc. Marije Vučković, gradonačelnika Zagreba g-dina Milana Bandića, župana Bjelovarsko-bilogorske županije g-dina Damira Bajsa i gradonačelnika Bjelovara g-dina Darija Hrebaka. Ravnatelj HAPIH-a doc.dr.sc. Krunoslav Dugalić u pozdravnom govoru naglasio je kako je HAPIH postala istinski servis cjelokupnom stočarskom sektoru i kako je primjetan veliki interes uzgajivača prema poboljšanju kvalitete uzgoja domaćih životinja. Zatim je istaknuo da će se na 27. Državnoj stočarskoj izložbi predstaviti najbolja grla te promovirati uzgajivači i njihova gospodarstva. Ovogodišnja izložba okupila je 212 uzgajivača koji su tijekom tri dana prikazali 543 grla goveda, konja, svinja, ovaca, koza te kljunova izvornih pasmina peradi kao i kolekcije pčela. Odabir grla i pripremu izložbe obavio je Centar za stočarstvo HAPIH-a uz svesrdnu pomoć uzgajivačkih udruga i središnjih saveza.

Prvog dana potpisani su Ugovori o provedbi specifičnih tehničkih aktivnosti u upravljanju uzgojnim programom između HAPIH-a i 4 središnja uzgajivačka saveza: Središnji savez hrvatskih uzgajivača simentalnog goveda (H.U.SIM.), Savez udruga hrvatskih uzgajivača holstein goveda (SUHUH), Hrvatski savez uzgajivača ovaca i koza (HSUOIK) te Središnji savez udruga uzgajivača svinja Hrvatske (SUS). U nazočnosti ministrice poljoprivrede mr. sc. Marije Vučković ugovore je ispred HAPIH-a potpisao ravnatelj doc.dr.sc. Krunoslav Dugalić, dok su u ime središnjih saveza uzgajivača ugovore potpisali predsjednici: g-din Branko Kolak (SUHUH), g-din Damir Horvatić (HUSIM), g-din Goran Jančo (SUS) i g-đa Nevenka Gadanec (HSUOK).

Izložba svinja / Pig show

Izložba svinja organizirana je u suradnji HAPIH-a, SUS - a i lokalnih udruga uzgajivača svinja. Izložena su 44 grla u šest pasmina: landras, veliki jorkšir, pietren, durok, crna slavonska i banijska šara. Sve kolekcije svinja, osim grla u prikazu, nastupile su u ocjenjivačkom dijelu izložbe. U prikazu su izložene nazimice pasmine veliki jorkšir, uzgajivačice Marice Šašo iz Petrovca kod Siska, koja je prvi puta sudjelovala na ovoj izložbi. Također, u prikazu su sudjelovale nazimice autohtone pasmine banijska šara, Stručno povjerenstvo za ocjenu (prof. dr. sc.

Zoran Luković, doc. dr. sc. Sven Menčik, doc. dr. sc. Vladimir Margeta, Milimir Uzelac, ing., Željko Mahnet, dipl. ing.) odabralo je prvonagrađena grla prema kolekcijama: *nerastovi pasmine landras* - PB 664/16, uzgajivač Matija Jurišanec, Lijeva Luka, Sisak; *nazimice pasmine landras* - Ivica Kos, Finčevac, Križevci; *nerastovi terminalnih pasmina* - Matija Jurišanec, Lijeva Luka, Sisak; *nerastovi crne slavonske* - PB 738/7, uzgajivač Nedjeljko Žigić, Tomašanci, Đakovo. Šampionsko grlo - *nerast pasmine landras PB 3108/27*, uzgajivač Mario Biškup, Predavac.

7.2. REGIONALNE I LOKALNE IZLOŽBE / REGIONAL AND LOCAL SHOWS

Petrinja - smotra banijske šare

U organizaciji grada Petrinje i Udruge uzgajivača svinja “ Banijska šara” 9.lipnja 2019. godine u Petrinji održana je 4. Smotra banijske šare svinje. Kako se radi o našoj najnovijoj priznatoj izvornoj pasmini svinja, Hrvatska agencija za poljoprivredu i hranu kao institucija uzgajivačima pruža podršku u uzgoju, a sve u cilju očuvanja i popularizacije banijske šare svinje. Ovogodišnja smotra svakako će svim uzgajivačima ostati u sjećanju, jer je ovo prva smotra od kada je pasmina banijska šara u studenom 2018. godine priznata kao izvorna pasmina svinja. Ovim priznanjem banijska šara je uz turopoljsku i crnu slavonsku svinju postala treća priznata izvorna pasmina svinja u Republici Hrvatskoj.

Na ovogodišnjoj smotri predstavljene su sve kategorije s područja Sisačko-moslavačke županije, od suprasnih krmača, krmača sa prasadi, nazimica i nerastova. Uz banijsku šaru na smotri je prezentirana i krmača sa prasadi crne slavonske svinje. Svoja grla banijske šare izložili su uzgajivači: Alen Čačić, Jovan Gvoić, Milan Kalambura, Dražen Rakas, Nikola Špiljar, Marijan Lipak i Željko Horvat, dok je krmače pasmine crne slavonske svinje predstavio Rodoljub Džakula. Uzgajivači su svoj dosadašnji požrtovni rad i sudjelovanje na izložbi primili zahvalnice koje je ispred Hrvatske agencije za poljoprivredu i hranu uručio g-din Renato Šunjić, predstojnik ureda u Sisku.

Grad Petrinja je prepoznala uzgoj svinja kao sektor koji može osigurati budućnost ovog kraja i za njega je osigurala značajna financijska sredstva za poticanje uzgoja. U prilog opravdanosti ove odluke ide razina javnog interesa za ovu smotru, ali i brojnost mladih uzgajivača koji svoju budućnost vide u ovom kraju i nastavljanju dugodolžnih tradicija njihovih obitelji. Iskustvo i mladost tako su jamstvo budućih smotri kao mjesta na kojima se u ugodnom društvu razgovara o problemima i razmjenjuju iskustva.

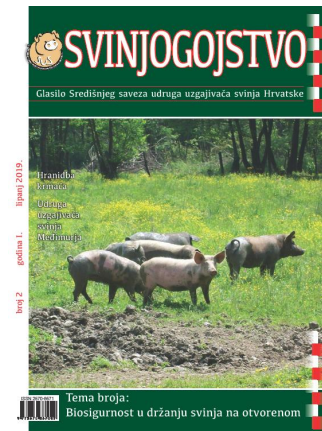
8. STRUČNI SKUPOVI I OSTALE AKTIVNOSTI EDUCATIONS AND OTHER ACTIVITIES

8.1. SAVJETOVANJE UZGAJIVAČA / BREEDERS CONFERENCE

15. Savjetovanje uzgajivača svinja u Republici Hrvatskoj održano je 28. i 29.05.2019. godine u hotelu Top-Terme u Topuskom, u organizaciji Hrvatske agencije za poljoprivredu i hranu (HAPIH) i Središnjeg saveza udruga uzgajivača svinja Hrvatske (SUS), a pod pokroviteljstvom Ministarstva poljoprivrede i supokroviteljstvom Sisačko-moslavačke županije. Pozdravnu riječ s osvrtom na sadašnju situaciju u svinjogojstvu Republike Hrvatske te općenito na stanje poljoprivrede održali su predsjednik SUS-a g-din. Goran Jančo, predstavnik HPK-a g-din. Stjepan Kušec, pomoćnica ravnatelja HAPIH-a doc. dr. sc. Ivana Rukavina, župan Sisačko-moslavačke županije g-din. Ivo Žinić te ravnatelj HAPIH-a doc. dr. sc. Krunoslav Dugalić u svojstvu izaslanika ministra poljoprivrede, koji je istaknuo niz mjera koje provodi resorno ministarstvo u cilju pomoći uzgajivačima. Ovo savjetovanje je primjer kontinuiranog promicanja novih saznanja iz područja zakonske legislative, agrarne politike, ruralnog razvoja, selekcije i hranidbe. Sudionici savjetovanju ima su priliku čuti 12 stručnih izlaganja koja obuhvaćaju sva važnija područja svinjogojske proizvodnje. Prvog dana savjetovanja održana je i panel rasprava na temu *Proizvodnja vlastite električne energije putem solarnih panela*. Sudionici panela su bili pomoćnik ministra poljoprivrede gosp. Krešimir Ivančić iz Uprave za ruralni razvoj te potpredsjednici SUS-a g-din. Vlado Biškup i g-din. Stjepan Kušec. U radu savjetovanja sudjelovalo je skoro 250 sudionika, čime se isto još jednom potvrdilo kao središnje mjesto okupljanja svih sudionika svinjogojske proizvodnje. Većina sudionika bili su uzgajivači, kako predstavnici OPG-ova tako i velikih proizvodnih sustava, a bili su nazočni i predstavnici mesne industrije, akademske zajednice, djelatnici Ministarstva poljoprivrede i HAPIH-a.

8.2. GLASILO SREDIŠNJEG SAVEZA UDRUGA UZGAJIVAČA SVINJA HRVATSKE / MAGAZINE OF BREEDERS ORGANIZATION

Svinjogojstvo je stručni časopis koji od 2019. godine izdaje Središnji savez uzgajivača svinja Hrvatske, te je prvi specijalizirani časopis namijenjen uzgajivačima svinja u Hrvatskoj. Cilj je pružiti najnovije informacije o aktualnim događanjima u svinjogojskom sektoru te predstaviti najnovija tehnološka dostignuća u svinjogojstvu u Hrvatskoj i u svijetu. U izradu časopisa, odabir tema i njihovu obradu uključeni su stručnjaci sa Agronomskog i Veterinarskog fakulteta u Zagrebu, Fakulteta agrobiotehničkih znanosti u Osijeku, Hrvatskog veterinarskog instituta, djelatnici Ministarstva poljoprivrede, HAPIH-a te predstavnici SUS-a i udruge "Fajferica". Časopis obuhvaća aktualne teme iz različitih područja svinjogojske proizvodnje, među kojima su mjere i postupci u uzgoju svinja, reprodukcija, selekcija, hranidba, tehnologija, alternativni sustavi uzgoja, zdravstvena zaštite i dobrobit svinja, te prerada mesa.

9. IZVJEŠĆE PRIPREMILI / AUTHORS

URED RAVNATELJA

Doc. dr. sc. Krunoslav Dugalić - ravnatelj, glavni i odgovorni urednik

krunoslav.dugalic@hapih.hr

Doc. dr. sc. Ivana Rukavina - pomoćnica ravnatelja za istraživanje i međunarodnu suradnju

ivana.rukavina@hapih.hr

Mr. sc. Ružica Jurić - pomoćnica ravnatelja za provedbu stručnih propisa

ruzica.juric@hapih.hr

Dr. sc. Drago Solić - savjetnik ravnatelja, urednik, *drago.solic@hapih.hr*

CENTAR ZA STOČARSTVO

Vinkovačka cesta 63 c, 31 000 Osijek

+385 (0)31 815 019, *cs@hapih.hr*

Davor Pašalić, dr. med. vet. - voditelj centra, urednik, *davor.pasalic@hapih.hr*

Dr. sc. Zdenko Ivkić, urednik, *zdenko.ivkic@hapih.hr*

Mladen Molnar dipl. ing., *mladen.molnar@hapih.hr*

Mladen Škiljević dipl. ing., *mladen.skiljevic@hapih.hr*

Vatroslav Tissauer, dipl.ing.polj.,univ.spec.oec., *vatroslav.tissauer@hapih.hr*

Josipa Pavičić dipl. ing., *josipa.pavicic@hapih.hr*

Jelena Cvitaš, dipl. ing., *jelena.cvitas@hapih.hr*

Milomir Uzelac, *milomir.uzelac@hapih.hr*

Vladimir Prpić, dipl. ing. *vladimir.prpic@hapih.hr*

MINISTARSTVO POLJOPRIVREDE

Djelatnici Sektora za registre životinja Uprave za stočarstvo i kvalitetu hrane izradili su poglavlje 5 (Označavanje i registracija domaćih životinja) i poglavlje 6 (Klasiranje trupova).

Djelatnici Uprave za stočarstvo i kvalitetu hrane sudjelovali su u obradi podataka za poglavlje 3 (Provedba aktivnosti).